

**Balajt Község Önkormányzatának
KÉPVISELŐ-TESTÜLETE**
e-mail cím: onkormanyzat@balajt.hu

13-10/2016.

J E G Y Z Ő K Ö N Y V

Készült: Balajt Község Önkormányzat Képviselő-testületének **2016. július 20.** napján (szerda) de. 8.00 órai kezdettel a Községháza (3780 Balajt, Fő út 55. szám) hivatali helyiségében megtartott **rendkívüli nyílt ülésén.**

Jelen vannak: Szabó Zoltán polgármester,
Ádám Ferenc Györgyné képviselő, Berzi István képviselő és
Kovács Márta képviselő

Igazoltan van távol: Csathó László alpolgármester

Tanácskozási joggal jelen van: Dr. Kernóczi Zsuzsanna jegyző
Bányainé Cserged Marianna jegyzőkönyvvezető

Szabó Zoltán polgármester köszönti a rendkívüli nyílt képviselő-testületi ülésen a résztvevőket, majd megállapítja, hogy a Képviselő-testület határozatképes, mivel az 5 fős testületből 4 fő képviselő jelen van.

Ismerteti a rendkívüli nyílt ülés napirendi pontjait az alábbiak szerint:

1. Települési Szennyvízkezelési Program elfogadásáról.
Előadó: polgármester
2. **VP6-7.2.1.2-16** kódszámú Egyedi szennyvízkezelés című pályázati felhívásra támogatási kérelem benyújtása.
Előadó: polgármester
3. Egyedi szennyvízkezelés című pályázati felhívásra benyújtandó projektjavaslat előkészítési feladatainak koordinálásáról, a szakértői feladatok ellátásáról.
Előadó: polgármester

Szabó Zoltán polgármester megkérdezi, hogy a napirendi pontokkal kapcsolatban a Képviselő-testület tagjai részéről van-e észrevétel, javaslat, indítvány.

Képviselő-testület tagjai részéről a rendkívüli nyílt ülés napirendi pontjaival kapcsolatban észrevétel, javaslat, indítvány nem volt.

Szabó Zoltán polgármester javasolja a napirendi pontok elfogadását.

Képviselő-testület a napirendi pontokra tett javaslatot - és a jegyzőkönyv hitelesítőinek Ádám Ferenc Györgyné és Kovács Márta települési képviselőket - 4 fő döntéshozatalban való részvételével - 4 igen, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodás mellett fogadta el az alábbiak szerint:

1. Települési Szennyvízkezelési Program elfogadásáról.

Előadó: polgármester

2. **VP6-7.2.1.2-16** kódszámú Egyedi szennyvízkezelés című pályázati felhívásra támogatási kérelem benyújtása.

Előadó: polgármester

3. Egyedi szennyvízkezelés című pályázati felhívásra benyújtandó projektjavaslat előkészítési feladatainak koordinálásáról, a szakértői feladatok ellátásáról.

Előadó: polgármester

Tárgyalt napirendi pontok:

1. Települési Szennyvízkezelési Program elfogadásáról.

Előadó: polgármester

2. **VP6-7.2.1.2-16** kódszámú Egyedi szennyvízkezelés című pályázati felhívásra támogatási kérelem benyújtása.

Előadó: polgármester

3. Egyedi szennyvízkezelés című pályázati felhívásra benyújtandó projektjavaslat előkészítési feladatainak koordinálásáról, a szakértői feladatok ellátásáról.

Előadó: polgármester

1./ Napirendi pont tárgya:

Települési Szennyvízkezelési Program elfogadásáról

Előadó: polgármester

(Szóbeli előterjesztés a jegyzőkönyv 1. mellékletét képezi.)

Szabó Zoltán polgármester a napirendet vitára bocsátja.

Szabó Zoltán polgármester tájékoztatja a Képviselő-testületet arról, hogy Balajt Település Szennyvízkezelési Programja elkészült, mellékletekkel együtt 66 oldal. Ismerteti a program tartalomjegyzékét.

A programot a Képviselő-testületnek határozattal kell elfogadnia.

Szabó Zoltán polgármester, - mivel kérdés, vélemény nem volt - a határozati javaslatának az elfogadását szavazásra bocsátja.

Képviselő-testület a javaslatot - 4 fő döntéshozatalban való részvételével - 4 igen, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodás mellett elfogadta, majd meghozta a következő határozatát:

**Balajt Község Önkormányzata Képviselő-testületének
70/2016. (VII.20.) határozata**

Tárgy: Települési Szennyvízkezelési Program elfogadásáról

Balajt Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Település Szennyvízkezelési Programját megtárgyalta és - a határozat mellékleteként - elfogadja.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

Melléklet a 70/2016.(VII.20.) határozathoz

ALÁÍRÓLAP

Balajt község jelenleg részben csatornázott. A csatornázott területekről származó szennyvizek tisztítása egy 30 m³/d kapacitású, biológiai és tápanyag eltávolítási fokozattal is rendelkező SC200 típusú szennyvíztisztító telepen történik. A tisztított szennyvíz befogadója a Balajti-patak.

A település csatornázatlan területein keletkező szennyvizek gyűjtése közműpótló létesítmények, korábban szikkasztó jellegű medencék alkalmazásával, míg utóbb pedig zárt rendszerű, vízzáró kialakítású szennyvízgyűjtő medencék használatával történik.

Az Önkormányzat a településen keletkező szennyvizek szakszerű és ártalommentes összegyűjtését és kezelését az alapvető szolgáltatások fejlesztése keretében, a természeti és az épített környezet védelme érdekében, teljes körűen meg kívánja oldani.

A megoldási lehetőségeket a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV.29.) Korm. rendelet 20. § (2) bekezdésében előírt tárgyi Települési Szennyvízkezelési Programban foglalja össze.

A Program a település jelenlegi adottságai alapján került összeállításra, figyelembe véve a vonatkozó jogszabályokat, a hatályos Vízyűjtő-gazdálkodási Tervet, valamint a 2000 lakosegyenérték alatti települések szennyvízkezelésének megvalósítására irányuló aktuális lehetőségeket.

Balajt, 2016. június

A Programot
összeállította:

Viszoczký György

VZ-T, KB-T
05-1303

Hitelesítette:

Dr. Kernóczi
Zsuzsanna
jegyző

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés	4
1.1. Előzmények	4
1.2. Tartalmi követelmények	5
1.3. Figyelembe vett jogszabályok	6
2. Helyzetértékelés	7
2.1. Tervezési terület	7
2.1.1. Település fontosabb adatai	7
2.1.2. Földrajzi és természeti adottságok	8
2.2. Felszíni és felszín alatti vizek, valamint földtani közeg	10
2.2.1. Vízyűjtő-gazdálkodási keretek	10
2.2.2. Érintett felszíni vizek meghatározása, állapota, jogszabályi követelmények	12
2.2.3. Érintett felszín alatti vizek meghatározása, állapota, érzékenysége, jogszabályi követelmények	19
2.2.4. Talajtani, földtani viszonyok	23
2.3. Település szennyvízelvezetési, -tisztítási és szennyvízkezelési adottságai, megoldásai, környezeti, természeti és társadalmi hatások	24
2.3.1. Feladatszabás	24
2.3.2. Szennyvízelvezetési, -tisztítási és szennyvízkezelési megoldások	25
2.3.3. Környezeti, természeti és társadalmi hatások	26
3. Célkitűzések	29
3.1. Településrendezési eszközök, vízgazdálkodási, valamint környezetvédelmi és vízvédelmi követelmények	29
3.1.1. Településrendezési eszközök követelményei	29
3.1.2. Vízyűjtő-gazdálkodási célkitűzések, előírt intézkedések	29
3.1.3. Szennyvízelvezetési és -tisztítási lehetőségek	35
3.2. Előírt szennyvízelvezetési és -tisztítási megoldás	37
3.2.1. Agglomerációs besorolás	37
3.2.2. Szennyvízelvezetés és -tisztítás műszaki megoldása	38
A településről a szennyvíztisztító kisberendezésre elvezetésre kerülő nyers szennyvíz minőségi paraméterei (tervezési adat):	41
3.2.3. Tisztított szennyvizek befogadója, befogadóba vezetés követelményei	43
4. Tervezett megoldás vizsgálata, értékelése	48
4.1. Választott megoldás indokolása	48
4.2. Várható környezetvédelmi, természetvédelmi hatások, vízgazdálkodási szempontok teljesülése	52
4.3. Társadalmi és gazdasági hatások	54
5. Megvalósítást szolgáló feladatok	56
5.1. Pályázat benyújtása	56
5.2. Vízigény engedély megszerzése	58
6. Feladatok ütemezése és a feladatok megvalósítását szolgáló finanszírozási stratégia	60
6.1. Ütemezés	60
6.2. Finanszírozási stratégia	62
7. Összefoglalás	64
8. Mellékletek	66

1. BEVEZETÉS

1.1. Előzmények

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvény 13. § (1) 21. pontja alapján a települési önkormányzatok feladata a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében a víziközmű-szolgáltatás.

A törvény értelmében a települési önkormányzatok a lakosság igényei alapján, anyagi lehetőségeiktől függően maguk határozzák meg mely feladatokat, milyen mértékben és módon látják el.

Balajt község jelenleg részben csatornázott. A csatornázott területekről származó szennyvizek tisztítása egy 200 LE terhelésű, biológiai és tápanyag eltávolítási fokozattal is rendelkező SC200 típusú szennyvíztisztító telepen történik. A tisztított szennyvíz befogadója a Balajti-patak.

A település csatornázatlan területein keletkező szennyvizek gyűjtése közműpótló létesítmények, korábban szikkasztó jellegű medencék alkalmazásával, míg utóbb pedig zárt rendszerű, vízzáró kialakítású szennyvízgyűjtő medencék használatával történik.

A jogszabályi követelményeknek megfelelő közműpótló létesítmények megvalósítása, üzemeltetése és ellenőrzése a lakosság anyagi terhelhetősége, valamint az Önkormányzat szervezeti keretei között nehezen megvalósítható.

Ugyanakkor az Önkormányzat a településen keletkező szennyvizek szakszerű és ártalommentes összegyűjtését és kezelését az alapvető szolgáltatások fejlesztése keretében, a természeti és az épített környezet védelme érdekében teljes körűen meg kívánja oldani, melyhez azonban a szükséges források rendelkezésre állásának hiányában Önállóan nem képes.

Magyarország Kormánya a vidéki térségben működő települési önkormányzatok, önkormányzati társulások számára a 2000 lakosegyenérték alatti települések autonóm és természetközeli szennyvízkezelésének megvalósítása érdekében felhívást tett közzé.

A felhívás címe: Egyedi szennyvízkezelés.

A felhívás kódszáma: VP6-7.2.1.2-16

Ennek megfelelően Balajt település Önkormányzata a településen keletkező szennyvizek egyedi kezelésének megoldására kíván pályázni.

Cél a szennyvízkezelés megfelelő megválasztásával és megvalósításával a település környezetterhelésének csökkentése, ezáltal a környezeti állapot javítása, valamint ennek eredményeként a vidéki életminőség javítása, összhangban a Víz Keretirányelv, illetve az azon alapuló Vízyűjtő-gazdálkodási Terv (VGT) célkitűzéseivel.

A projektekkel kapcsolatos elvárásokat a felhívás 3. pontja, azon belül a projekt műszaki-szakmai tartalmával és a megvalósítással kapcsolatos elvárásokat a 3.2. pont rögzíti.

A 3.2. pont 4) bekezdése értelmében a szennyvízkezelési projektek kizárólag a 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet 20. § szerint elkészített és a pályázó önkormányzat/ok jegyzője által hitelesített Települési Szennyvízkezelési Programmal összhangban nyújthatók be.

Balajt település korábban anyagi lehetősége hiányában szennyvízkezelési programmal nem rendelkezett.

Ugyanakkor a Kormány VP6-7.2.1.2-16 kódszámú pályázati felhívásának 3.1. pontjában rögzített támogatható tevékenységek listájában a nem önállóan, csak a támogatható tevékenységekkel együtt támogatható tevékenységek felsorolásában szerepel a „Települési Szennyvízkezelési Program” készítése.

Előzőeknek megfelelően tárgyi dokumentáció a tervezett projekt keretében, a vonatkozó tartalmi követelmények figyelembe vételével készült a Balajt településen keletkező szennyvizek szakszerű és ártalommentes összegyűjtését és kezelését biztosító egyedi szennyvízkezelési megoldás megalapozása céljából.

1.2. Tartalmi követelmények

A Kormány a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 45. § (7) bekezdés *n*) pontjában, továbbá a 79–83. § tekintetében a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 110. § (7) bekezdés 26. pontjában, valamint a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 24. § (5) bekezdésében, valamint 45. § (7) bekezdés *a*), *o*) és *r*) pontjában kapott felhatalmazás alapján az Alkotmány 35. § (1) bekezdés *b*) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokat a 147/2010. (IV.29.) Korm. rendeletben határozta meg.

„A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV.29.) Korm. rendelet” III. fejezete rögzíti a szennyvízelvezetés, -tisztítás és -elhelyezés részletes szabályait, melynek 10. szakasza foglalja össze a települési szennyvízkezelési programmal kapcsolatos előírásokat.

A települési szennyvízkezelési programot a 147/2010. (IV.29.) Korm. rendelet 20. §. (2) bekezdése szerinti tartalommal kell elkészíteni.

A VP6-7.2.1.2-16 kódszámú pályázati felhívás projektek műszaki-szakmai tartalmával és a megvalósítással kapcsolatos elvárásokat rögzítő 3.2. pont 6. bekezdése alapján a fejlesztésnek figyelembe kell vennie a támogatási kérelmek beadásakor hatályos vízgyűjtő-gazdálkodási tervet (továbbiakban: VGT), illetve ehhez kapcsolódóan szükséges a kapcsolódások bemutatása a VGT releváns részeihez.

Tárgyi szennyvízkezelési program a vonatkozó jogszabályi tartalmi követelmények, valamint a pályázati felhívás műszaki-szakmai tartalmával kapcsolatos elvárások figyelembe vételével került összeállításra célszerűen úgy, hogy előzőek szellemében egyidejűleg bemutatja a tervezett projekt területi adottságokhoz való illeszkedését, valamint a Víz keretirányelv

célkitűzéseinek megalapozását szolgáló VGT intézkedésekhez való viszonyát, azaz a VGT releváns részeihez történő kapcsolódást.

1.3. Figyelembe vett jogszabályok

A települési szennyvízkezelési program a következő, valamint a kapcsolódó egyéb jogszabályok figyelembe vételével készült.

Joganyag száma	Joganyag megnevezése
1995. évi LIII. Törvény	a környezet védelmének általános szabályai
1995. évi LVII. Törvény	a vízgazdálkodásról
18/1996. (VI.13.) KHVM rendelet	a vízjogi engedélyezési eljáráshoz szükséges kérelemről és mellékleteiről
2000/60/EK	Európai Unió Víz Keretirányelve
25/2002. (II. 27.) Korm. rendelet	Nemzeti Települési Szennyvíz-elvezetési és – tisztítási Megvalósítási Program
219/2004. (VII.21.)Korm. rendelet	a felszín alatti vizek védelméről
27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet	a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról
28/2004.(XII. 25.) KvVM rendelet	a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól
27/2006. (II.7.) Korm. rendelet	a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről
30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet	a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról
6/2009. (IV. 14.) KvVM–EüM–FVM együttes rendelet	a földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről
147/2010. (IV.29.) Korm. rendelet	a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról
10/2010. (VIII.18) VM rendelet	a felszíni víz vízszennyezettségi határértékeiről és azok alkalmazásának szabályairól
2011. évi CLXXXIX törvény	a Magyarország helyi önkormányzatairól
2011. évi CCIX. törvény	a víziközmű-szolgáltatásról
223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet	a vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről

2. HELYZETÉRTÉKELÉS

2.1. Tervezési terület

2.1.1. Település fontosabb adatai

Balajt község Borsod-Abaúj-Zemplén megye É-i részén, a Csereháton fekszik.

A település az Edelényi kistérségben, Miskolctól közúton 25-km-re, Edelénytől 4-km-re található.

Szomszédos települések még: Ládbesenyő, Szendrőlád.

A település Miskolc felől Sajószentpéterig a 26-os sz. fkl. úton, innen tovább Edelény irányába a 27 sz. fkl. úton, majd alsóbbrendű úton haladva közelíthető meg.

A településről az első okleveles említés 1263-ból való. Neve kezdetben Valacht, később Balajth, Balajt formában fordul elő. Mint annyi más település az országban ez is nevet adott a birtokló családnak. Urai kisebb - nagyobb megszakításokkal évszázadokon át a Balajtiak voltak.

A településen a villany és a vezetékes ivóvízhálózat kiépítettsége 100 %-os.

A szennyvízelvezető rendszer a település egyes utcáiban kiépítésre került.

A község be van kapcsolva a vezetékes távközlési távhívó hálózatba.

A vezetékes gázvezeték hálózat kiépítésre került.

A kommunális hulladékgyűjtés szervezeten megoldott.

A zsákos szelektív hulladékgyűjtés bevezetésre került.

A település belterületi útjai 90 %-ban pormentesítettek, aszfaltozottak.

A gyalogos közlekedést egyoldali járdarendszer biztosítja.

Szennyvízkezelési program szempontjából releváns fontosabb adatok:

Település besorolása	Község
Megye	Borsod-Abaúj-Zemplén megye
Régió	Észak-Magyarország
Kistérség	Edelény
Terület	903 hektár
Lakosok száma	487 fő
Lakások száma	148 db
Intézmények/közületek	3 db
Vízellátás	A település kiépített vízellátó hálózattal rendelkezik. A település vízigényét az Északmagyarországi Regionális Vízművek Zrt. biztosítja a Balajt községi vízműrendszeren keresztül. Az elosztóhálózat hossza (bekötővezetékekkel): 4,47 km. A településen a lakások száma összesen 148 db, ebből a vízellátó hálózatba bekötött ingatlanok száma 74 db. Előbbiekén kívül, a bekötés révén ellátott közületek száma 3 db. Rákötési arány: 50 % Jegyző által engedélyezett házi vízművel rendelkezik: 2 db ingatlan

Vízfogyasztási adatok	Az éves vízfogyasztás 4,33 ezer m ³ /év, 11,8 m ³ /d.
-----------------------	---

A beruházással érintett csatornázatlan területek (Fő út, Kossuth út és Szabadság út) adatai:

Lakosok száma	258 fő
Lakások száma	57 db (ebből 51 db az állandó tartózkodásra alkalmas lakások száma)
Vízellátás	A vízellátó hálózatba bekötött ingatlanok száma 21 db. Rákötési arány: 41 %

2.1.2. Földrajzi és természeti adottságok

A település területe a Nyugati-Cserhát megnevezésű kistáj Ny-i részén fekszik.

A terület tájbesorolása az alábbi:

Nagytaj (makrorégió):	Észak-Magyarországi Középhegység
Középtáj (mezorégió):	Észak-Magyarországi Medencék
Kistájcsoport (szubrégió):	Cserehát
Kistáj (mikrorégió):	Nyugati-Cserehát

A kistáj Borsod-Abaúj-Zemplén megye területén helyezkedik el. Területe 420 km² (a középtáj 13,1 %, a nagytáj 3,8 %-a).

A kistájon lévő települések: Abaújlak, Abaújszolnok, Abod, Alsóvadász, Balajt, Damak, Felsővadász, Gadna, Gagypáti, Gagybátor, Gagyvendégi, Hangács, Hegymeg, Homrogd, Irota, Kupa, Lak, Ládbesenyő, Monaj, Nyésta, Nyomár, Selyeb, Szakácsi, Szanticska, Tomor, Ziliz.

A kistáj 122 és 340 m közti tszf-i magasságú, É-ről D felé lejtő önálló dombság. Felszínének közel 90 %-a közepes (kisebb részben alacsony) magasságú kipreparálódott dombhátból és lejtőből áll, kb. 10 %-a völgytalp. Különösen a K-i része terasztalan, eróziós-deráziós völgyekkel szabdalt. Átlagos vízfolyássűrűsége 2,2 km/km². Az átlagos relatív relief 60 m/km². A hegyláb felszíni helyzetű kistáj felszíne lejtős tömegmozgások hatását őrzi. Különösen intenzív talajerózió és jelenleg is csuszamlásos a Vadász-patak vízgyűjtője.

A kistáj éghajlata a mérsékelt hűvös-mérsékelt száraz éghajlati típusozhoz tartozik. Évente kevéssel 1850 óra alatti napsütés a valószínű. A nyári évnegyedben az É-i részeken 690 óra, D-en mintegy 730 óra a napfénytartam sokévi átlaga. Télen általában 160-170 órán át süt a nap.

A hőmérséklet évi átlaga 8,8-9,1 °C, a vegetációs időszaké 15,5-15,9 °C. Várható, hogy április 17-én a napi középhőmérséklet már meghaladja a 10 °C-ot. Ez az időszak 179 napon át, október 13-ig tart.

A fagymentes időszak hossza É-on csak 165 nap, D-en 170 nap körüli. Április 25 után már nem és október 8 előtt még nem kell 0 °C alatti hőmérsékletre számítani.

A nyári legmelegebb nap maximum hőmérsékleteinek sokévi átlaga 32,4-33,4 °C, a téli abszolút minimumoké pedig -19,0 °C.

A csapadék évi összege É-on 620 mm körüli, D-en 580-600 mm az évi csapadékösszeg. Ebből a nyári félévben 380-400 mm eső hull. A legtöbb egy napos csapadékot, 78 mm-t Gagybátorban mérték.

A téli félévben általában 45 nap körüli azoknak a napoknak a száma, amikor a talajt összefüggő hótakaró fedi, 18 cm körüli átlagos maximális hóvastagság mellett.

Az ariditási index értéke É-on 1,10-1,13, a középső és a D-i területeken 1,19-1,21.

Az uralkodó szélirány az É-i, az átlagos szélesség 2,0-2,5 m/s.

A kistáj területe NY-on a Bódvába folyó kisebb vízfolyások (Abodi-, Balajti-, Damaki-, Ördög-patak), valamint az ugyancsak a Bódvába torkolló Rakaca bal oldali vízgyűjtője, K-en a Vadász-patak vízgyűjtője.

Lf (l/s.km ²)	Lt (%)	Vh (mm/év)
D-en 2,5	13-18	D-en 50
É-on 3,5		É-on 20

A vízfolyások meglehetősen kevés vizet vezetnek. Jobbára csak a tavaszi hóolvadások, kiadós nyári záporok idején áradnak meg. Ilyenkor rövid időre a völgytalpakat elöntik. Az árterület kiterjedése csekély.

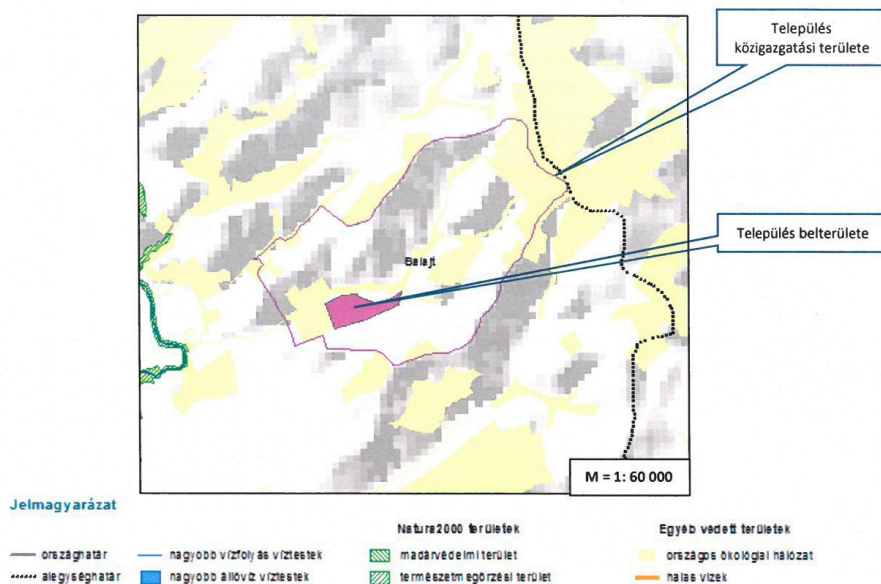
Összefüggő talajvíztükör csak a völgyekben van, kb. 4 m mélyen. Típusa kalcium-hidrogénkarbonátos és igen kemény. Mennyisége kb. 100 l/s az egész tájra összesítve. A rétegvíz-készlet ennek kb. a kétszeresére tehető. Az artézi kutak száma kevés, vízhozamuk változó.

Védett természeti terület, NATURA 2000 terület érintettség

Balajt település közigazgatási területe a VGT2 alapján országos védett természeti területet (úgy mint nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület) nem érint.

A település területe nem érint Natura 2000 természetmegőrzési vagy madárvédelmi területet és egyéb nemzetközi védett természeti területet (úgy mint ramsari terület) sem.

Ugyanakkor a község külterülete érinti az országos ökológiai hálózat területét.

2.2. Felszíni és felszín alatti vizek, valamint földtani közeg

2.2.1. Vízyűjtő-gazdálkodási keretek

2000. december 22-én lépett hatályba az EU tagországokban az Európai Unió új vízpolitikája, a „Víz Keretirányelv” (2000/60/EK irányelv, továbbiakban VKI).

A Víz Keretirányelv célja, hogy 2015-re, illetve az olyan víztestek esetében, ahol a jó állapot/potenciál csak hosszabb távon érhető majd el, ütemezve és a VKI által felkínált mentességek megalapozott indoklásával 2021-re, illetve legkésőbb 2027-re a felszíni és felszín alatti víztestek „jó állapotba” kerüljenek. A keretirányelv szerint a „jó állapot” nemcsak a víz tisztaságát jelenti, hanem a vízhez kötődő élőhelyek minél zavartalanabb állapotát, illetve a megfelelő vízmennyiséget is.

Az Európai Unióhoz való csatlakozásunk óta Magyarországra nézve is kötelező az ebben előírt feladatok végrehajtása.

E célok eléréséhez szükséges intézkedéseket első ízben az 1042/2012. (II.23.) számú Korm. határozattal kihirdetett első vízyűjtő-gazdálkodási terv (VGT1) foglalta össze, amely egy gondos és kiterjedt tervezési folyamat eredményeként született meg.

A VGT1 végrehajtási időszaka 2015. december 22-vel zárult le.

Az Európai Unió 2000/60/EK Víz Keretirányelv (továbbiakban: VKI) előírása szerint a vízyűjtő-gazdálkodási terveket hatévente felül kell vizsgálni.

A 2021. és a 2027. évi időpontok képezik a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés második és harmadik ciklusát.

Az első „Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv” felülvizsgálata (VGT2) 2015 decemberében zárult le. Magyarország Kormánya a felülvizsgált Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervet (VGT2) 1155/2016. (III. 31.) Korm. határozatával hirdette ki, mely Kormányhatározatban történő kihirdetés a Magyar Közlöny 2016. március 31-i, 44. számában jelent meg.

A VGT-ben a VKI célkitűzések eléréséhez szükséges intézkedések meghatározása a vízgazdálkodási adottságok alapján történt.

A VGT ennek megfelelően értelem szerűen összegyűjti, tartalmazza az összes szükséges információt, amely az egyes víztestekről rendelkezésre áll, az állapotértékelések eredményét, azt, hogy milyen problémák jelentkeznek adott tervezési területen, ezek okait és megoldási javaslatait.

Tárgyi dokumentáció összeállításához a felhívás elvárásaival összhangban a www.vizeink.hu webes felületen nyilvánosan hozzáférhető, a felhívás kiadásakor érvényes VGT1 dokumentumait, valamint a támogatási kérelem beadásakor hatályos VGT2 dokumentumait egyaránt felhasználtuk, illetve maximálisan figyelembe vettük.

A nemzetközi, valamint a hazai előírások kielégítése és a hatékony társadalmi véleményezés érdekében a VGT tervezés hazánkban több szinten (országos vízgyűjtő-gazdálkodási terv, részvízgyűjtő tervek szintje, tervezési alegységek szintje, víztestek szintje) valósult meg.

Vízgazdálkodási szempontból Balajt település területe a Víz Keretirányelv (2000/60/EK irányelv, továbbiakban VKI) hazai végrehajtásának egyik eszközeként elkészült Országos Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv analógiája szerint a Tisza részvízgyűjtőn belül a 2-6 számú, Sajó a Bódvával megnevezésű tervezési alegység K-i részén helyezkedik el.

A VKI analógiája szerint a felszíni vizeket víztestek alkotják.

„Felszíni víztest” a felszíni víznek egy olyan különálló és jelentős elemét jelenti, amilyen egy tó, egy tározó, egy vízfolyás, folyó vagy csatorna, illetve ezeknek egy része.

A vízfolyás víztesteket Magyarország ArcGIS alapú, 1:100 000-es méretarányú vízhálózat térképe alapján jelölték ki úgy, hogy a víztestek végpontjai mindig valamilyen jellegzetes, jól meghatározható pontba (például torkolat, vagy jelentős keresztműtárgy) kerültek. Víztest határt jelenthet (betorkolló vízfolyáshoz vagy nagy műtárgyhoz kötve) a típusváltás is. Az azonos tulajdonságokkal rendelkező vízfolyások egy víztestként való kezelése is gyakori.

Az EU Víz Keretirányelv alapján a 10 km²-nél nagyobb vízgyűjtővel rendelkező vízfolyásokat kellett kijelölni víztestként, mint a vízhálózat jelentős elemét vagy elemeit.

Felszín alatti víz minden olyan víz, ami a föld felszíne alatt a telített zónában helyezkedik el, és közvetlen kapcsolatban van a földfelszínnel vagy az altalajjal.

A VKI analógiája szerint a felszín alatti vizeket a felszíni vizekhez hasonlóan víztestek alkotják.

„Felszín alatti víztest” a felszín alatti víznek egy víztartón vagy víztartókon belül lehatárolható részét jelenti.

Magyarországon valamennyi felszín alatti víz része valamely víztestnek.

A felszín alatti víztest lehatárolás és jellemzés módszertana az irányelv hatályba lépését követően fokozatosan fejlődött ki. Az első lehatárolás 2004. december 22-én készült el, ezt követő felülvizsgálat eredménye a jelenleg érvényes kijelölés, amely 2007. december 22-e óta hatályos.

A felszín alatti víztestek lehatárolási szempontjai a geológia, vízhőmérséklet, érzékenység, vízgyűjtő, valamint az áramlási rendszer.

A felszíni és felszín alatti vízkészletek állapotával kapcsolatos legutóbbi, egységes elvek szerint végzett, hiteles és nyilvánosan hozzáférhető állapotfelmérésnek a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés során végzett felmérés tekinthető.

Ezért az érintett felszín alatti és felszíni víztestek állapotának ismertetésénél a nyilvános vízgyűjtő-gazdálkodási terv eredményeit vettük alapul.

A vizek állapotának értékelése az első vízgyűjtő-gazdálkodási terv (VGT1) 5. fejezetében, valamint a felülvizsgált terv (VGT2) 6. fejezetében került rögzítésre.

A víztestek minősítésének alapvető célja annak bemutatása volt, hogy az egyes víztestek adott idő szerinti állapota milyen, a célul kitűzött állapothoz képest.

A minősítés az első vízgyűjtő-gazdálkodási terv (VGT1) és a felülvizsgált terv (VGT2) esetében egyaránt a 4. fejezetben bemutatott monitoring adataira épült, és az EU útmutatásainak megfelelő, Magyarországon kidolgozott vagy adaptált módszerek alkalmazásával készült.

2.2.2. Érintett felszíni vizek meghatározása, állapota, jogszabályi követelmények

Érintett felszíni vizek

A Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv 2-6 számú, Sajó a Bódvával vízgyűjtő alegység terve szerint Balajt település közigazgatási területét két vízfolyás, a Balajti-patak és a Névtelen-patak érinti.

A Névtelen-patak a Balajti-patak mellékága.

Balajt térségéből a felszíni vizeket a Balajti-patak Ny-i irányba, Edelény település É-i külterületén keresztül a Bódva-folyó felé vezeti le.

A Balajti- és a Névtelen-patakot a VGT nem nevesíti önálló vízfolyás víztestként, hanem csak a Bódvába torkolló vízfolyás szegmensekként.

A VGT a Balajt közigazgatási területén lévő Névtelen-patakot ADZ066 VOR kódú, Névtelen-0125 1/1 megnevezésű, a Balajti-patak Balajt közigazgatási területére eső szakaszát AEC662 VOR kódú, Balajti-patak 1/2 és 2/2 megnevezésű szegmenseként azonosítja.

Az ADZ066 azonosító számú, „Névtelen-0125 1/1” megnevezésű vízfolyás szegmens a Balajt közigazgatási területének DK-i részén lévő forrásától a Balajti-patakba történő betorkolásig került kijelölésre.

A szegmens vízgyűjtőjén lévő település Balajt.

A vízfolyás dombvidéki jellegű.
A szegmens befogadója a Balajti-patak.
A szegmens a befogadó Balajti-patak 3,4 km szelvényébe csatlakozik.

Az AEC662 azonosító számú, „Balajti-patak 1/2 és 2/2” megnevezésű vízfolyás szegmens a település külterületének ÉK-i részén lévő forrásától Edelény település É-i külterületén keresztül a Bódvába történő betorkolásig került kijelölésre.

A szegmens vízgyűjtőjén lévő település Edelény és Balajt.

A vízfolyás dombvidéki jellegű.

A szegmens befogadója a Bódva.

A Balajti-patak 1/2 szegmens a befogadó Bódva 14,87 km szelvényébe csatlakozik.

A VGT a Balajti-patakot befogadó Bódva érintett szakaszát AEP336 VOR kódú, Bódva alsó megnevezésű vízfolyás víztestként nevesíti.

Az AEP336 víztest azonosító számú, „Bódva alsó” megnevezésű víztest Dobódél térségében a Jósua-patak betorkollásától Boldva térségében a Sajó-folyóba történő betorkollásig került kijelölésre.

A közvetlenül a víztesthez tartozó vízgyűjtő kiterjedése 296 km².

A víztest zárószelvénye fölötti teljes vízgyűjtő kiterjedése [km²]: 1769 km².

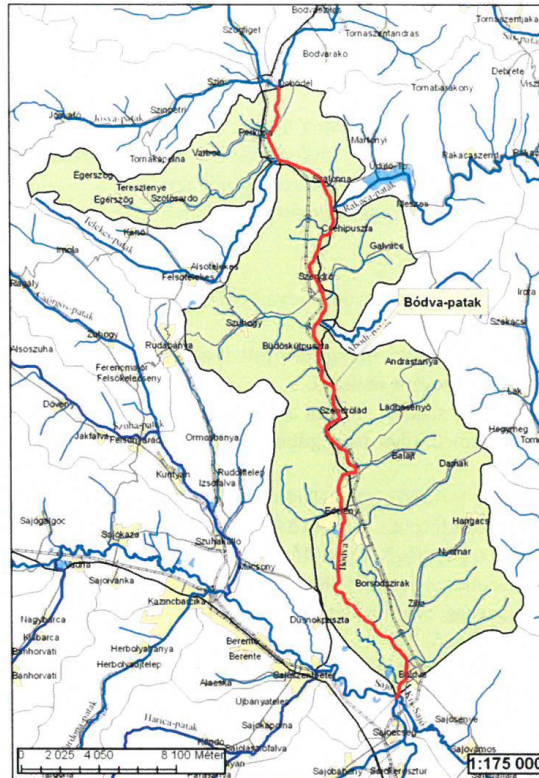
A víztest teljes vízgyűjtőjén lévő települések Égerszög, Teresznye, Szőlősdó, Varbóc, Csehipusza, Galvács, Szuhogy, Szendrő, Balajt, Damak, Hangács, Nyomár, Edelény, Szalonna, Borsodszirák, Ziliz, Sajóecseg, Szendrőlád, Boldva, Perkupa.

A vízfolyás dombvidéki jellegű.

A VGT a felszíni víztesttel érintett felszín alatti víztestként az sp.2.7.1 azonosító számú, Cserehát megnevezésű és az sp.2.8.1 számú, Sajó-Hernád-völgy megnevezésű sekély porózus, valamint az sh.2.5 azonosító számú, Bükk, Borsodi-dombság – Sajó-vízgyűjtő megnevezésű sekély hegyvidéki víztesteket nevesíti.

A településen tervezett szennyvízkezelő rendszer befogadója a Balajti-patak.

Előzők alapján érintett felszíni vízként a Balajti-patak vízfolyás szegmens és az ezt befogadó Bódva alsó megnevezésű víztest nevesíthető.

Jelmagyarázat:

- Aktuális víztest pirossal.
- Egyéb vízfolyások kék színnel, a víztestek vastagabban, míg a szegmensek vékonyan.
- Települések poligonjainak ábrázolása sárga kitöltéssel.

Az érintett vízfolyás szegmens általános jellemzőit a következő táblázatban foglaljuk össze:

Szegmens neve	Balajti-patak 1/2 és 2/2
Szegmens VOR kódja	AEC662
Szegmens VKI szerinti típusa, a típus leírás	6 Dombvidéki – meszes – durva – nagy vízgyűjtő
Szegmens határai [fkm]	0,0-3,4-4,8 km
Szegmens befogadója (víztest név, fkm)	Bódva alsó, 14,87 km
Alegység kódja, neve	2-6 Sajó a Bódvával
Részvízgyűjtő kódja, neve	2 Tisza

A befogadó vízfolyás víztest általános jellemzőit a következő táblázatban foglaljuk össze:

Víztest neve	Bódva alsó
Víztest VOR kódja	AEP336
Víztestet alkotó vízfolyás(ok) neve	Bódva, Jósva-patak, Víz-völgyi-patak,

	Rakaca-patak, Besenyői-patak, Abodi-patak, Verbéna-patak, Szuhogyi-patak, Balajti-patak, Damaki-patak, Rét-patak, Telekes-patak és Ziliz-patak
Víztest VKI szerinti típusa, a típus leírás	6 Dombvidéki – meszes – durva – nagy vízgyűjtő
Vizsgált víztest határai [fkm]	0-40,740
Víztest befogadója (víztest név, fkm)	Sajó; 69,3
Alegység kódja, neve	2-6 Sajó a Bódvával
Részvízgyűjtő kódja, neve	2 Tisza
Közvetlenül a víztesthez tartozó vízgyűjtő kiterjedése [km ²]	296
Víztest zárószelvénye fölötti teljes vízgyűjtő kiterjedése [km ²]	1769

Felszíni vizek állapota

A VGT1 és a VGT2 a felszíni vízfolyásokat az EU irányelvei alapján víztest szinten minősíti, azaz az állapotértékelés víztest szinten történt, történik.

A felszíni víztestek besorolása és minősítése típusuk szerint történik.

A VKI által előírt kötelező tipológiai elemek: a tengerszint feletti magasság, a vízgyűjtő-terület nagyság, a geológia és ezt kiegészítve, választott jellemzőként: a mederanyag, melyek a magyarországi vízfolyások differenciálásához felhasználásra kerültek.

A település területén lévő Névtelen-patakat a Balajti-patakon keresztül befogadó Bódva érintett szakaszát a 2-6 számú, Sajó a Bódvával megnevezésű vízgyűjtő-gazdálkodási alegység terv AEP336 víztest azonosító számú, „Bódva alsó” megnevezésű vízfolyás víztestként nevesíti, ami a csatlakozó szegmenseivel együtt a 6. számú „Dombvidéki – meszes – durva – nagy vízgyűjtő” természetes jellegű típusba sorolt vízfolyás víztest.

A felszíni vizek esetében a VGT készítés során végzett minősítés a VKI-ban és a kapcsolódó útmutatóban előírt, részben közösségi, részben nemzeti szinten rögzített módszereket követi, ezek figyelembevételével készültek el a hazai típus-specifikus minősítési rendszerek is.

A VGT1 során a minősítés a felszíni vizek esetében több minőségi elem vizsgálatára épült. Felszíni vizeknél az ökológiai és a kémiai állapotot minősítették. Az egyes víztestek összesített minősítését a két rész-minősítés közül mindig a rosszabbik határozta meg.

A VGT1 alapján a felszíni víztestek integrált ökológia minősítése:

- biológiai elemek (fitobentosz, fitoplankton, makrozoobentosz, makrofita, hal minősítés),
- fizikai-kémiai elemek (szerves anyagok, oxigén háztartás, tápanyag és sótartalom, savasság),
- hidromorfológiai elemek (morfológiai, átjárhatósági, hidrológiai állapot),
- kémiai (veszélyes anyagok)

állapot szerint történik.

Az érintett felszíni víztest VGT1 során végzett minősítésének eredményét az alábbi táblázatban foglaltuk össze:

Víztest		Minősítés			
Jele	Neve	Biológia elemek	Fizikai-kémia elemek	Hidromorfológiai elemek	Kémiai elemek
AEP336	Bódva alsó	Mérsékelt	Jó	Mérsékelt	Adathiány

Az integrált ökológiai állapot meghatározásánál lényegében azt vizsgálták, hogy a biológiai alapon történt besorolást a fizikai-kémiai állapot is alátámasztja-e.

Az alegység területén lévő vízfolyás víztestek közül a „Bódva alsó” megnevezésű természetes víztest az integrált ökológiai minősítési eredmény alapján az öt osztályos minősítési skálán mérsékelt minősítést kapott.

A VGT2 alapján a felszíni víztestek minősítése:

- biológiai elemek (fitobentosz, fitoplankton, makrozoobentosz, makrofita, hal minősítés),
- fizikai-kémiai elemek (oxigén háztartás, tápanyag és sótartalom, savasság),
- hidromorfológiai elemek (morfológiai, átjárhatósági, hidrológiai állapot),
- specifikus szennyező anyagok (fémek),
- védettség miatti specifikus követelmények (ivóvízbázis, halas víz, fürdővíz minősítés),
- kémiai
- ökológiai állapot,

állapot szerint történik.

Az érintett felszíni víztest VGT2 során végzett minősítésének eredményét az alábbi táblázatban foglaltuk össze:

Víztest		Minősítés						
Jele	Neve	Biológia elemek	Fizikai-kémia elemek	Hidromorfológiai elemek	Specifikus szennyező anyagok	Ökológiai állapot	Védettség miatti követelmények	Kémiai állapot
AEP336	Bódva alsó	mérsékelt	jó	kiváló	nem jó	mérsékelt	megfelelő*	jó

* 6/2002 KvVM r. szerint felsz. Ivóvízbázis minősítése

Az integrált ökológiai állapot tekintetében a „Bódva alsó” megnevezésű természetes jellegű víztest az öt osztályos minősítési skálán mérsékelt minősítést kapott.

A specifikus szennyező anyagok szerinti értékelés nem jó eredményét a réz és vegyületeinek, valamint a cink és vegyületeinek eredményei okozták.

A VGT1 során végzett vizsgálatoknál szélesebb körű és nagyobb megbízhatóságú VGT2 vizsgálatok, illetve VGT2 minősítés eredményei alapján megállapítható, hogy a víztest állapota a VGT1 minősítés óta nem változott, azaz jelenleg is mérsékelt.

Ugyanakkor azt is meg kell jegyezni, hogy az integrált minősítés eredményét a biológiai elemek állapota és a speciális szennyező anyagok jelenléte rontja le, ami nem feltétlen van összefüggésben a klasszikus vízminőséggel.

A klasszikus vízminőséget általánosságban jobban jellemző, és így a tervezett tisztított szennyvíz bevezetés szempontjából lényegesebb fizikai-kémiai állapota a víztestnek egyértelműen jó.

Felszíni vizek érzékenysége

A Vízyűjtő-gazdálkodási Terv adatai szerint a települést érintő Névtelen-patak felszíni vízfolyás szegmens vonatkozásában nyilvántartott engedélyezett vízkivétel és használtvíz bevezetés nincs.

A Vízyűjtő-gazdálkodási Terv adatai szerint a Balajti-patak megnevezésű felszíni vízfolyás szegmensből nyilvántartott és engedélyezett vízkivétel nincs.

A vízfolyás szegmensek vonatkozásában, a települést érintő, határozatban kijelölt felszíni vízbázisról, védőterületről nincs tudomásunk.

A VGT adatai szerint a Balajti-patak megnevezésű felszíni vízfolyás szegmensbe 1 db nyilvántartott és engedélyezett üzemelő használtvíz bevezetés történik a következők szerint.

Víztestet alkotó vízfolyás	Vízbevezetés helye (km)	EOVy	EOVx	Engedélyes megnevezése	bevezetett víz jellege	időszakosság	Engedélyezett vízmennyiség
		(m)	(m)				[m ³ /év]
Balajti-p.	2+260	778633	332504	ÉRV Zrt. Balajti meglévő szennyvízkezelő telep	tisztított szennyvíz bevezetés	NA	10950

Jogsabályi követelmények

Felszíni vízszennyezettségi határértékek 2010. augusztus 18-án megjelent „a felszíni víz vízszennyezettségi határértékeiről és azok alkalmazásának szabályairól szóló 10/2010. (VIII.18) VM rendelet”.

A rendelet 2. § (1) bekezdése értelmében a felszíni víz jó állapotának eléréséhez és megőrzéséhez a rendelet mellékleteiben meghatározott környezetminőségi és vízminőségi határértékek (a továbbiakban együtt: vízszennyezettségi határértékek) betartását biztosítani kell.

A felszíni víz ökológiai állapotát befolyásoló vízminőségi határértékeket a rendelet 2. melléklete tartalmazza.

A „felszíni víz vízszennyezettségi határértékeiről és azok alkalmazásának szabályairól szóló 10/2010. (VIII.18.) VM rendelet” 2. melléklete az egyes befogadókra vonatkozó határértékeket a Vízyűjtő-gazdálkodási Tervben meghatározott víztest típusonként adja meg.

Mint azt korábban rögzítettük érintett felszíni víztestként az AEP336 azonosító számú, Bódva alsó megnevezésű vízfolyás víztest azonosítható.

A Bódva-folyó érintett szakaszát a 2-6 számú, Sajó a Bódvával megnevezésű vízyűjtő-gazdálkodási alegység terv AEP336 víztest azonosító számú, „Bódva alsó” megnevezésű önálló víztestként nevesíti, ami a csatlakozó szegmenseivel együtt a 6. számú „Dombvidéki – meszes – durva – nagy vízyűjtőjű” természetes jellegű típusba sorolt vízfolyás.

Ennek megfelelően a víztest és csatlakozó vízfolyás szegmenseinek vízminőségi, vízszennyezettségi határértékei a felszíni víz jó állapotának eléréséhez, illetve megtartásához a 10/2010. (VIII.18.) VM rendelet 2. számú mellékletének 1.1. pontjában rögzített határértékek közül a 6. víztest típushoz (**D oszlop**) meghatározott határértékek.

2. melléklet a 10/2010. (VIII.18.) VM rendelethez

Vízekre vonatkozó határértékek

Vízminőségi határértékek vízfolyásokra

	A	Külön jogszabály előírásai szerint meghatározott víztest típus							
		B	C	D	E	F	G	H	I
1	Fizikai-kémiai jellemzők			Dombvidéki közepes vízfolyások és nagy folyók (6, 7, 10 típusok)					
2	pH			6,5-9					
3	Vezető képesség (µS/cm)			< 700					
4	Klorid (mg/l)			< 50					
5	Oxigén telítettség (%)			70 – 120					
6	Oldott oxigén (mg/l)			> 7					
7	BOI5 (mg/l)			< 4					
8	KOI _{cr} (mg/l)			< 25					
9	NH ₄ -N (mg/l)			< 0,3					
10	NO ₂ -N (mg/l)			< 0,06					
11	NO ₃ -N (mg/l)			< 3					
12	Összes N (mg/l)			< 4					
13	PO ₄ -P (mg/m ³)			< 50** 50-100					
14	Összes P (mg/m ³)			< 100 < 200					

* Az érték túllépése csak abban az esetben igényel intézkedést, ha az a vízfolyás alsóbb szakaszára előírt célállapot biztosításához szükséges.

** Ha a befogadó állóvíz, illetve tározás esetén (ha a tartózkodási idő a 14 napot meghaladja) a szigorúbb határértéket kell elérni.

2.2.3. Érintett felszín alatti vizek meghatározása, állapota, érzékenysége, jogszabályi követelmények

Érintett felszín alatti vizek

Balajt település területe az alegységet érintő felszín alatti víztestek közül a Cserehát megnevezésű, sp.2.7.1 számú sekély porózus víztest területén található.

Balajt térségében a sekély porózus víztest alatt a Bükk, Borsodi-dombság, Sajó-vízgyűjtő megnevezésű, h.2.5 számú hegyvidéki víztest helyezkedik el.

Az sp.2.7.1 számú sekély porózus víztest teljes területe 816,03 km², melyből 485,18 km² esik az alegységre. A víztest az alegységet 25% arányban érinti. A víztestet nyugaton az sh.2.5, délen és keleten az sp.2.8.1 víztestek határolják.

A víztesten lévő 3 db dombvidéki kisvízfolyás medre a sekély víztestre drénező hatással van. FAVÖKO kapcsolat van.

A h.2.5 hegyvidéki víztest teljes területe 2252,4 km², melyből 2252,4 km² esik az alegységre. A víztest az alegységet 78% arányban érinti.

A víztest keleten a h.2.8 és a p.2.8.1, délen a h.2.3, a h.2.4 és a p.2.9.1 víztestekkel határos.

A víztest délkeleti részébe belenyúlnak a Sajó-Hernád-völgy törmelékes rétegei (leáramlási zóna).

A h.2.5. víztest délkeleti részét az alegységen belül érinti a szintén leáramlási zónaként jellemezhető p.2.9.1 víztest. FAVÖKO kapcsolat van.

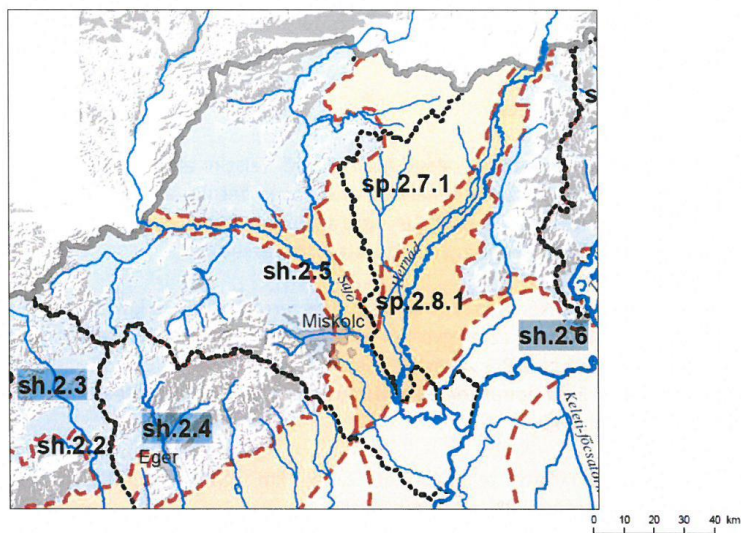
A sekély víztest teteje a telített és háromfázisú zóna határa, azaz a talajvíz színe.

A sekély víztestek alsó határát a paleozoós, mezozoós alaphegység alkotja, bár vastagságának megállapításakor annak esetleg víznyerésre alkalmas felső néhány 10 m-es repedezett zónáját is figyelembe vették. A víztest alja a vízföldtani helyzettől függ.

A sekély vízádók, víztestek:

- erőteljes meteorológiai hatás alatt álló felszín alatti vizek, amelyek vízjárása különbözik a mélységi vizekétől;
- a felszíni vizekkel közvetlen kapcsolatban állnak;
- az emberi hatásoknak való kitettségük miatt ténylegesen, illetve potenciálisan veszélyeztetettek lehetnek.

Előzőek alapján közvetve érintett felszín alatti vízként az sp.2.7.1 számú, Cserehát megnevezésű sekély porózus víztest tekinthető.

Jelmagyarázat:

Jelmagyarázat:		Felszín alatti víztestek	
—	országhatár	—	székely porózus feláramlással
---	alegységhatár	—	székely porózus leáramlással
—	nagyobb vízfolyás víztestek	—	székely porózus vegyes áramlással
—	nagyobb állóvíz víztestek	—	székely hegyvidéki
		—	víztesthatár

„A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról” szóló 147/2010. (IV.29.) Korm. rendelet 2.§ 19. pontja alapján magas vízállású terület az a terület, ahol a talajvíz felszínétől számított legmagasabb szintje 1,5 méter felett van.

A település közigazgatási területén és annak környezetében az érintett felszín alatti víztestet monitorozó, országos vízrajzi törzs és üzemi hálózatba tartozó felszín közeli vízrajzi állomás (talajvíz megfigyelő kút) nincs.

A vonatkozó szakirodalom szerint azonban megállapítható, hogy a település térségében összefüggő talajvíztükör csak a völgyekben van, kb. 4 m mélyen. Típusa kalcium-hidrogénkarbonátos és igen kemény. Mennyisége csekély, kb. 100 l/s az egész tájra összesítve.

Előzőek alapján a település területe nem tekinthető magas talajvízállású területnek.

Felszín alatti vizek állapota

A felszín alatti vizek állapotának minősítése a felszíni vizekhez hasonlóan víztestenként, a VKI előírásaival, a „Felszín alatti vizek védelme Irányelvvel” és az EU szinten kiadott útmutatóval egyaránt összhangban lévő 30/2004 KvVM rendelet alapján került végrehajtásra.

A VGT1 alapján a felszín alatti víztestek minősítése:

- mennyiségi (vízmérleg teszt, süllyedés teszt, felszíni vízre vonatkozó teszt, szárazföldi ökoszisztémák állapota, áramlási viszonyok vízminőségre gyakorolt hatása)
- kémiai (szennyezett termelőiút, szennyezett ivóvízbázis védőterület, diffúz szennyeződés, felszíni vizek állapota, összesített trend)

állapot szerint történt.

A VGT2 alapján a felszín alatti víztestek minősítése a VGT1-el gyakorlatilag azonos módon:

- mennyiségi (süllyedés teszt, vízmérleg teszt, felszíni vízre vonatkozó teszt, vizes és szárazföldi ökoszisztémák állapota)
- kémiai (diffúz szennyeződés, szennyezett ivóvízbázis védőterület, összesített trend, felszíni vizek állapota, felszín alatti víztől függő vizes élőhelyek és szárazföldi ökoszisztémák állapota)

állapot szerint történt.

A mennyiségi állapotra vonatkozó tesztek lényege a kutakból történő vízkivételek és az egyéb vízhasználatok által okozott vízelvonások hatásának értékelése volt.

A kémiai állapot minősítése a monitoring kutakban észlelt küszöbértéket meghaladó koncentrációk feltárásán alapult. A kémiai állapotra vonatkozó tesztek alapvető célja a felszín alatti vízhasználatokat, illetve a felszín alatti vizektől függő ökoszisztémákat veszélyeztető szennyezések feltárása, a szennyezett területek meghatározása és az esetleges időbeli vízminőségi változások értékelése volt.

Az érintett felszín alatti víztest VGT1 során végzett minősítésének eredményét az alábbi táblázatban foglaltuk össze:

Víztest		Minősítés	
Jele	Neve	Mennyiségi állapot	Kémia állapot
sp.2.7.1	Cserehát	jó	jó

A víztestek állapotának minősítését fő szabályként a kettő közül a rosszabbik határozza meg. Esetünkben mindkettő szempont azonos minősítést kapott.

Mivel az alegység területét érintő felszín alatti víztestek közül az sp.2.7.1 számú sekély porózus víztest mennyiségi állapota és kémiai minősítése a VGT1 eredménye szerint egyaránt jó besorolást kapott, így a víztest állapota a VGT1 időszakában jó volt.

Az érintett felszín alatti víztest VGT2 során végzett minősítésének eredményét az alábbi táblázatban foglaltuk össze:

Víztest		Minősítés	
Jele	Neve	Mennyiségi állapot	Kémia állapot
sp.2.7.1	Cserehát	jó	jó

A VGT2 során az sp.2.7.1 sekély porózus víztest mindkettő szempont azonos minősítés kapott.

Azaz a VGT1 minősítés óta a VGT2 minősítés eredményei szerint a víztest állapota összességében nem változott, azaz továbbra is jó állapotú.

Felszín alatti vizek érzékenysége

A település közigazgatási területén és annak környezetében az országos vízrajzi törzs és üzemi hálózatba tartozó felszín közeli vízrajzi állomást (talajvíz megfigyelő kút) nincs.

A felszín alatti vizek szempontjából a település területének szennyeződés érzékenységi besorolása: érzékeny felszín alatti terület (219/2004. (VII.21.)Korm. rendelet és 7/2005. (III.1.) KvVM rendelettel módosított 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet szerint).

A vizsgált terület a 27/2006. (II.7.) Korm. rendelet melléklete alapján nem minősül nitrátérzékeny területnek.

A felszín alatti vizek érzékenységének jellemzésekor a település területén lévő felszín alatti vízhasználatok közül csak azokat a vízhasználatokat kell figyelembe venni, melyek a potenciálisan érintett sekély porózus víztestből termelnek, azaz erre a vízkészletre települtek.

Balajt település közigazgatási területén a Vízyűjtő-gazdálkodási Terv adatai szerint az sp.2.7.1 számú, Cserehát megnevezésű sekély porózus felszín alatti víztestből nyilvántartott és engedélyezett vízkivétel nem történik.

A térségben egyébként a sekély porózus víztestben jellemző áramlási irány általában völgyirányú.

Szerűlékeny vízbázis védőterülete a település közigazgatási területét nem érinti.

Jogszabályi követelmények

A felszín alatti vizekre vonatkozó követelmények tekintetében a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet és a földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről szóló 6/2009. (IV. 14.) KvVM–EüM–FVM együttes rendelet előírásai az irányadók.

A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet szerinti, a tevékenységek engedélyezésére irányuló eljárások során a K1 besorolású veszélyes anyagokra vonatkozóan a 6/2009. (IV. 14.) KvVM–EüM–FVM együttes rendelet mellékleteiben megadott (B) szennyezettségi határértékeket kell alkalmazni.

A felszín alatti vízre az együttes rendelet 2. mellékletben és a 3. melléklet B) részében megadott (B) szennyezettségi határértékeket kell figyelembe venni.

A szennyvíztisztítást követően elvezetett tisztított szennyvízben jellemző maradék szennyezőanyagok a szervesetlen vegyületek közül a szulfát-, foszfát-, nitrát-, nitrit-,

ammónium-, nátrium-, szennyező anyagokat jelző mutató a pH és a vezetőképesség, továbbá a szerves anyagok tekintetében a KOI_{Cr} és a BOI_5 .

Ezek a szennyező anyagok a befogadó meder mentén a tisztított szennyvíz beszivárgása útján a felszín alatti vízben megjelenhetnek. Ezen mutatók felszín alatti vízre vonatkozó határértékei a hivatkozott rendelet 2. mellékletben és a 3. melléklet B) részében megadott (B) szennyezettségi határértékek alapján:

Vízminőségi mutató	B szennyezettségi határértékek felszín alatti vizekre (6/2009. (IV.14.)KvVM rendelet 2. melléklet)
pH	6,5-9,0
Szulfát	250 mg/l
Ammónium	500 µg/l
Nitrát	50 mg/l
Foszfát (PO_4^{3-})	500 µg/l
	B szennyezettségi határértékek felszín alatti vizekre (6/2009. (IV.14.)KvVM rendelet 3. melléklet b) rész)
Vezetőképesség	2500 µs/cm
Nitrit	500 µg/l
Nátrium	200 mg/l

KOI_{Cr} , BOI_5 vonatkozásában nincs felszín alatti vízminőségi határérték.

2.2.4. Talajtani, földtani viszonyok

A kistáj a neogéntől tengeri üledékgyűjtő. A pliocén folyamán a tenger visszahúzódását követve É-ről terjedelmes delta és hordalékkúp épült, mely a keretező hegység hegyláb felszínéneként értelmezhető. Domsági jellegét a pleisztocén kiemelkedéssel és horizontális felszabdaltsággal nyerte el. A felszín 40 %-át pannóniai homok, márga, kavics, közel 50 %-át pleisztocén lejtőanyag fedi. Átlagosnál szeizmikusabb terület. (7° MS).

A területen a települési vízmű kutak megvalósítása előtt több kutatófúrás mélyült le, melyek eredményei megbízható képet adnak a terület földtani, vízföldtani viszonyairól.

A kutatófúrások eredményei alapján a terület medencealjzatának képződményei között uralkodó a sötétszürke agyagpala, a Cserehát legelterjedtebb képződménye pedig a lencsés településű agyag és homokból álló rétegcsoport.

A csereháton egységesen csak a szarmata és a pannon képződménysor található meg.

A szarmata rétegek vastagsága a 300-450 m-t is meghaladja, aminek összetétele változó. Alsó szintje vegyes anyagú kavics, homokkő és különféle mélységben bontott „felső” riolittufa-középbetelepüléseket, ritkábban néhány deciméter vastagságú agyagos és biogén mészkőlencsét, valamint lignites betelepüléseket tartalmaz.

A felső 100-200 m vastagságú szakasza már egységesebb, meghatározóan tarkaagyag rétegek jellemzik.

Vékony lignittelepek a teljes üledéksorban előfordulhatnak.

A nehezen tagolható szarmata üledéksor felett, az egész területre kiterjedően 80-250 m mélységben 10-40 m vastagságú szárazföldi riolittufa lerakódás helyezkedik el.

Az alsópannonn összletben felfelé agyagos homok- és homok betelepülések jelennek meg.

A kistáját 57 %-ban agyagbemosódásos barna erdőtalajok borítják. Harmadidőszaki agyagos üledéken képződtek, agyagos vályog mechanikai összetételűek, vízgazdálkodásukra a gyenge vízvezető és a nagy víztartó képesség jellemző. Kedvező térszíni elhelyezkedésük miatt többségében mezőgazdasági területek.

E talajokat D felé haladva barnaföldek, majd csernozjom barna erdőtalajok váltják fel. Mindkét talajtípus löszös agyagokon képződött. A barnaföldek nehezebb, a csernozjom barna erdőtalajok vályog mechanikai összetételűek, vízgazdálkodásukat tekintve nem térnek el jelentősen az agyagbemosódásos barna erdőtalajoktól.

A térségben létesített fúrások szerint a feltalaj 0,0 és 0,5 méter közt szürke, összeálló, többnyire agyagos, gyengén humuszos, nem meszes.

0,5 és 6,0 méter közt ezt sárgásszürke, közepesen kötött, finom és apróhomokos, muszkovit csillámos homokos agyag váltja fel.

2.3. Település szennyvízelvezetési, -tisztítási és szennyvízkezelési adottságai, megoldásai, környezeti, természeti és társadalmi hatások

2.3.1. Feladatszabás

Magyarország Országgyűlése az Alaptörvényben meghatározott önkormányzati jogok kiteljesítése, a helyi önkormányzathoz szükséges feltételek megteremtése, a nemzeti együttműködés erősítése, a települések önfenntartási képességének elősegítése, valamint a helyi közösség öngondoskodásra való képességének erősítése érdekében – figyelembe véve a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájában foglalt alapelveket – az Alaptörvény végrehajtására, az Alaptörvény 31. cikk (3) bekezdése, az 51. § (2) és (3) bekezdése tekintetében az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdése alapján alkotta meg „*a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvényt*”.

Az Önkormányzati feladat- és hatásköröket a Törvény II. fejezete rögzíti.

„*A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvény*” II. fejezet 13. § (1) bekezdése alapján a települési önkormányzatok feladata a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében a helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás (11. pont); a hulladékgazdálkodás, beleértve a települési folyékony hulladékot is (19. pont) és a víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül (21. pont).

A Törvény 14. § (1) bekezdése szerint a 13. § (1) bekezdésében meghatározott feladatok ellátásának részletes szabályait, ha e törvény másként nem rendelkezik, külön jogszabályok tartalmazzák.

A törvény értelmében a települési önkormányzatok a lakosság igényei alapján, anyagi lehetőségeiktől függően maguk határozzák meg mely feladatokat, milyen mértékben és módon látják el.

Balajt településen a vezetékes ivóvízhálózat kiépítettsége 100 %-os, mely települési rendszer az Önkormányzat tulajdonában és az Északmagyarországi Regionális Vízművek Zrt. üzemeltetésében van.

A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény 1. § (1) (c) és a 6. §-ban rögzített ellátási felelősség elve, valamint a víziközművek tulajdonjogával kapcsolatos rendelkezések alapján a helyi önkormányzat a közműves ivóvízellátással összefüggésben ellátásért felelősnek minősül.

A víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezéseit figyelembe véve – tekintettel arra, hogy Balajt településen helyi szennyvíztisztító telep és ahhoz kapcsolódó szennyvízcsatorna hálózat üzemel (a település részlegesen csatornázott) - az Önkormányzat a közműves szennyvízelvezetéssel és –tisztítással összefüggésben szintén ellátásért felelősnek minősül. Az Önkormányzat a helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás, továbbá a hulladékgazdálkodás feladatai keretében kiemelt figyelmet fordít a települési vízhasználatokkal összefüggésben keletkező települési folyékony hulladék, szennyvíz ártalommentes összegyűjtésére, elhelyezésére.

2.3.2. Szennyvízelvezetési, -tisztítási és szennyvízkezelési megoldások

A település kiépített vízellátó hálózattal rendelkezik. A település vízigényét az Északmagyarországi Regionális Vízművek Zrt. biztosítja a Balajt községi vízműrendszeren keresztül. Az elosztóhálózat hossza (bekötővezetékekkel): 4,47 km.

A településen a lakások száma összesen 148 db, ebből a vízellátó hálózatba bekötött ingatlanok száma 74 db. Előbbiekén kívül, a bekötés révén ellátott közületek száma 3 db. Rákötési arány: 50 %

Jegyő által engedélyezett házi vízművel rendelkeznek: 2 db ingatlan

Az éves vízfogyasztás 4,3 ezer m³/év, 11,8 m³/d.

A település csatornázatlan területein lévő lakások száma összesen 57 db, ebből a vízellátó hálózatba bekötött ingatlanok száma 21 db. Rákötési arány: 41 %

A település beruházásban érintett, jelenleg csatornázatlan területeinek összes lakosgyenérték terhelése:	258 LE (1 fő = 1 LE figyelembevételével, a tervező által végzett előzetes lakossági felmérés alapján a csatornahálózatra rákötni szándékozó ingatlanok állandó lakosainak száma 194 fő) 78 LE (194 fő, 11,64 m³/d keletkező szennyvízmennyiség, 400 g/m³ BO15, 60 g BO15/fő/d alapján)
--	--

Balajt községben egy, a korábbiakban megvalósult helyi szennyvíztisztító telep üzemel, amely a hozzá kapcsolódó szennyvízcsatorna hálózat segítségével a település egy részének a biztonságos szennyvízelhelyezését megoldja.

A település csatornázatlan területein keletkező szennyvizek gyűjtését közműpótló létesítmények (egyedi, zárt szennyvíztározók) segítségével oldják meg. A közműpótló létesítményekben összegyűjtött szennyvíz további kezelésre szippantást követően elszállításra kerül.

A jogszabályi követelményeknek megfelelő közműpótló létesítmények megvalósítása, üzemeltetése és ellenőrzése a lakosság anyagi terhelhetősége, valamint az Önkormányzat szervezeti keretei között nehezen megvalósítható.

2.3.3. Környezeti, természeti és társadalmi hatások

A Vízyűjtő-gazdálkodási terv a VKI célkitűzéseinek megvalósítását befolyásoló, akadályozó problémákat azonosítja, vizsgálja, melynek megállapításait vízyűjtő-gazdálkodási alegységenként úgynevezett Jelentős Vízgazdálkodási Kérdések (JVK) dokumentációban rögzíti.

A jelentős vízgazdálkodási problémák azonosítása és vizsgálata az alábbi szempontok szerint történt:

- A medret és az árteret érintő, főként árvízvédelmi célú beavatkozások.
- A vizek tározása és duzzasztása miatt a hosszirányú átjárhatóságban, a sebességviszonyokban, a kapcsolódó felszín alatti vizek állapotában és a vízminőségben okozott változások.
- Jelentős vízkormányzási szabályozások, átvezetések más vízyűjtőre, ill. más vízyűjtőről.
- Jelentős települési, ipari, energetikai, bányászati és mezőgazdasági célú vízkivételek vízvisszavezetések, beleértve a szezonális változékonyságot is.
- Mezőgazdasági eredetű diffúz szennyezések.
- A szennyvízelhelyezés jellemzői, a felszíni és a felszín alatti vizeket érő terhelések Települési eredetű egyéb szennyezések.
- A víztestek kémiai állapota szempontjából jelentős ipari eredetű pontszerű szennyezőforrások/terhelések.
- Egyéb terhelés.
- Vízbázisvédelem.
- Hévízelőfordulások.
- Ivóvíz minőségi problémák.
- Szennyvízelhelyezés, kommunális szennyvíztelepek magas táp/szerves anyag koncentrációjú tisztított szennyvízelvezetés, magas össz-foszfortartalom.
- Belterületi diffúz szennyezések – magas szervesanyag tartalmú lefolyás.
- Vízkárok megelőzése érdekében végzett mederszabályozással, mederfenntartással, parthasználattal összefüggő vízgazdálkodási kérdések.
- Esésccskentő fenéklépcsők, duzzasztó műtárgyak, völgyzárógátas tározók hosszirányú átjárhatóságra gyakorolt hatásai.

Az alegység területén, az érintett felszíni és felszín alatti víztest vonatkozásában az alábbi, települési szennyvízelhelyezéssel összefüggésbe hozható problémák kerültek azonosításra.

Diffúz terhelések hatása a mezőgazdaságból és a települések, üdülők területéről

A nem pontszerű, diffúz szennyezések rendszerint nagy területről érkeznek kis koncentrációban, a kibocsátások térbeli elhelyezkedése elszórt és pontosan nem ismert. Az emissziók valamilyen intenzív területhasználat (mezőgazdaság, település, erdőgazdálkodás) következményei. Bár az egyes (lokális) kibocsátások mértéke önmagában kicsi, hatásuk a vizekre összegződve jelentkezik.

Ebből következően a víztestek diffúz szennyezésből származó terhelésének vizsgálatakor a területhasználatot figyelembe kell venni.

A területhasználatokból adódóan az alábbi diffúz terhelések fordulhatnak elő:

- felszíni és felszín alatti vizek szennyezettsége, a vizek védelme szempontjából esetlegesen nem megfelelő mezőgazdasági gyakorlat, intenzív mezőgazdasági művelés és a belterületekről lefolyó vizek.
- A holtágakban, csatornáknak lerakódott iszap, jelentős belső szerves-anyag terhelést okoz.
- Nem kellően ismert az extenzív, az intenzív halastavi gazdálkodás, hatása a környezetre, a befogadó vízminőségére.

A településekhez kapcsolódóan a belterületi lefolyásból származó foszforterhelés és a felszín alatti víz nitrát terhelése a jellemző probléma.

Hasonló szennyezést okozhatnak a csatornázatlan, illetve rákötés nélküli területek nem megfelelő műszaki védelemmel kialakított szennyvízgyűjtői is, azonban az Európai Unió által is támogatott Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és –tisztítási Megvalósítási Programban elkészült szennyvízcsatornázás jelentős javulást hozhat hosszabb távon ezen a területen.

Mindezek mellett a Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és –tisztítási Megvalósítási Programba nem besorolt települések esetében is szükséges a biztonságos szennyvízelhelyezés megoldása a VKI és VGT elvárásokhoz igazodva mind a felszíni, mind pedig a felszín alatti vizek védelme érdekében.

A településen a keletkező szennyvíz egyedi zárt szennyvíztározókban kerül összegyűjtésre, melyek esetlegesen nem vízzáró kialakítása miatt az azokból talajba szivárgó szennyvíz a felszín alatti víz közvetett terhelését okozhatja.

A településen a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz szükség szerinti gyakorisággal, szippantás útján kerül elszállításra a jelenlegi gyakorlat szerint.

A Balajt településsel érintett felszíni víztest jó állapotának elérése, illetve az érintett sekély porózus felszín alatti víztest jelenlegi jó állapotának fenntartása érdekében a települési szennyvizek összegyűjtése és a biztonságos szennyvízelhelyezés mielőbbi megvalósítása kívánatos.

Ezért az Önkormányzat a településen keletkező szennyvizek szakszerű és ártalommentes összegyűjtését és kezelését közegészségügyi okokból, illetve az alapvető szolgáltatások

fejlesztése keretében, a természeti és az épített környezet védelme érdekében meg kívánja oldani, melyhez azonban a szükséges források rendelkezésre állásának hiányában Önállóan nem képes.

3. CÉLKITŰZÉSEK

3.1. Településrendezési eszközök, vízgazdálkodási, valamint környezetvédelmi és vízvédelmi követelmények

3.1.1. Településrendezési eszközök követelményei

Balajt község településrendezési tervének felülvizsgálatát 2015-ben készítette el a Régió Városépítészeti és Műemléki Tervező Kft.

A Terv 3. fejezete tartalmazza a Településfejlesztési Konceptiót, míg 6. fejezete a Helyi Építési Szabályzatot.

A Helyi Építési Szabályzat *Közműterületek* című fejezete rendelkezik a szennyvízelvezetésről a következők szerint:

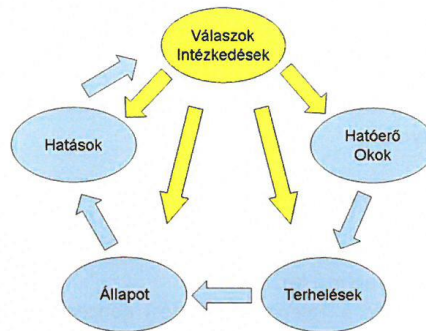
- A település területén minden beépítésre szánt övezetben biztosítani kell a teljes közművesítettséget a vezetékes gázellátás kivételével. A közművesítés az építmény használatának a feltétele.
- A szennyvízelvezetés a csapadékvíz elvezetéstől függetlenül, elválasztott rendszerben ingatlanonkénti bekötésekkel valósítható meg.
- Ahol szennyvízcsatorna kiépült, az ingatlanokat kötelezően rá kell kötni.

3.1.2. Vízyűjtő-gazdálkodási célkitűzések, előírt intézkedések

A VGT intézkedések célja a feltárt jelentős vízgazdálkodási problémák megoldása, a vízfolyásokra, állóvizekre és felszín alatti vizekre, valamint a védett területekre meghatározott, felülvizsgált környezeti célkitűzések elérése.

Az intézkedések tervezésének módszertani alapját az ún. DPSIR elemzési módszer jelenti, amely a hajtóerő (Driver), a terhelés (Pressure), az állapot (Status) és a hatás (Impact) értékelése alapján jut el az intézkedésig (Response). Az intézkedések tervezésénél alapvető követelmény a hatékony intézkedési program összeállítása. Ebben segít, ha a DPSI sorrendet követik a tervezők:

- A leghatékonyabb intézkedések a hajtóerőt (igényt) befolyásoló beavatkozások (pl. gazdasági szabályozók, határértékek, víztakarékos berendezések alkalmazása, oktatás, K+F fejlesztés, képességfejlesztés, intézményfejlesztés), „D”
- Második a hatékonysági rangsorban a terheléscsökkentő intézkedések sora (pl. szennyvíztisztítás hatásfokának növelése, tápanyag-gazdálkodás); „P”
- Ezután következnek az állapotjavító intézkedések (pl. rehabilitáció, vízpótlás); „S”
- Végül, ha a fenti eredmények nem érnek el megfelelő eredményt, vagy nincs másra mód, akkor a hatásmérséklő intézkedésekre kerül sor (pl. holtág, hullámtér revitalizációja, árvízvédelmi intézkedések kompenzációja), „I”

DPSIR elemzési módszer sémája

A Víz Keretirányelv – melyen a VGT alapul - a következő intézkedés csoportokat határozza meg:

- alapintézkedések
- kiegészítő intézkedések
- műszaki intézkedések

Alapintézkedések (ezen irányelvek magyar jogrendbe történő adaptációja már megtörtént)

EU Irányelvek

Horizontális irányelvek

A környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése (IPPC utóda az IE Irányelv, 2010/75/EU)

Stratégiai környezeti vizsgálat (SKV Irányelv, 2001/42/EC)

Környezeti hatásvizsgálat (KHV Irányelv, 2011/92/EU)

Létfeltételek biztosítását szolgáló irányelvek

Természetes élőhelyek védelme és a madarak életfeltételeinek biztosítása (Natura Irányelvek, 2009/147/EK, 92/43/EGK)

Halak életfeltételeinek biztosítása („Halas” Irányelv, 2006/44/EK)

Fürdővizek minősége (Fürdővíz Irányelv, 2006/7/EK)

Ivóvíz minőség (Ivóvíz Irányelv, 98/83/EK)

Felszíni vizekre vonatkozó vízminőségi határértékek (EQS Irányelv, 2008/105/EK)

Szennyezések, kibocsátások csökkentését szolgáló irányelvek

Települési szennyvíz kezeléséről (Szennyvíz Irányelv, 91/271/EGK)

A vizek mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezéssel szembeni védelméről (Nitrát Irányelv, 91/676/EGK)

Szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználása (Szennyvíziszap Irányelv, 86/278/EGK)

Növényvédő szerek forgalomba hozataláról (Növényvédőszer Irányelv, 1107/2009/EK)

Növényvédőszer használatáról 2009/128/EK (új irányelv)

A felszín alatti vizek szennyezés és állapotromlás elleni védelméről (FAV Irányelv, 2006/118/EK)

Felszíni vizekbe bocsátott veszélyes anyagok kiküszöböléséről (Veszélyes anyag Irányelveket kiváltja az EQS Irányelv, 2008/105/EK és a 2006/11/EK)

Kockázatcsökkentést szolgáló irányelvek

Veszélyes anyagokkal kapcsolatos balesetek megelőzéséről (SEVESO Irányelv, 96/82/EK 2015.06.01-ig hatályos, helyette 2012/18/EU)

Az árvíz által okozott kockázatok kezeléséről (Árvíz Irányelv, 2007/60/EK)

A Víz Keretirányelvben szereplő alapintézkedés csoportok

Alapintézkedés csoport kódja	Intézkedés megnevezése
„b”	A költségmegtérülés elvének érvényesítése a vízi szolgáltatásokban
„c”	A vizek hatékony és fenntartható használatát előmozdító intézkedések (víztakarékos megoldások, gazdálkodás, ökológiai szempontok érvényesítése)
„d”	Az ivóvízbázisok és az ivóvízkivételekre kijelölt víztestek védelme
„e”	Felszíni és felszín alatti vizekből történő vízkivételek, vízátervezések, tározás nyilvántartása és engedélyezése
„f”	Felszín alatti vizek mesterséges utánpótlásának, dúsításának előzetes engedélyezése
„g”	Pontszerű szennyező forrásokból származó közvetlen és közvetett bevezetések szabályozása (használt vizek, szennyvizek, hulladékelhelyezés, állattartótelepek)
„h”	Diffúz szennyező forrásokból származó szennyezések megelőzése és szabályozása (mezőgazdaságból, iparból, településekről, halászati hasznosításból, bányászatból, közlekedésből)
„i”	A víztestek állapotát befolyásoló egyéb hatások, különösen a hidromorfológiai viszonyok megváltoztatásából eredő hatások szabályozása
„j”	Szennyezőanyag felszín alatti vízbe történő közvetlen bevezetések tiltása, nem szennyezett vizek bevezetésének (visszasajtolásának) engedélyezése
„k”	Elsőbbségi anyagok által okozott szennyeződések kiküszöbölése és egyéb szennyezések csökkentése
„l”	Szennyezőanyagok elszívárgásának, illetve balesetszerű szennyezések megelőzése és hatásainak csökkentése

Kiegészítő intézkedések

Intézkedés kódja	Intézkedés megnevezése
KI1	Határértékeken alapuló szabályozás
KI2	Vizek mennyiségére vonatkozó szabályozások
KI3	Helyes környezeti gyakorlatok
KI4	Egyéb jogi eszközök (tiltás, korlátozás, kisajátítás...)
KI5	Igazgatási eszközök
KI6	Gazdasági ösztönzők alkalmazása
KI7	Önkéntes megállapodások
KI8	Építési, rehabilitációs projektek
KI9	Pénzügyi eszközök
KI10	Hatósági és igazgatási munka fejlesztése
KI11	Képességfejlesztés, szemléletformálás
KI12	Kutatás, fejlesztés, demonstrációs projektek

KI13	Vizes területek helyreállítása és újraalkotása
KI14	Vízigény szabályozási intézkedések, többek között a módosított mezőgazdasági termelés előmozdítása, mint például a kis vízigényű növények termelése aszályos területeken
KI15	Hatékonyági és újrahasznosítási intézkedések, többek között a vízhatékony ipari technológiák és víztakarékos öntözési eljárások előmozdítása
KI16	Vízartók mesterséges visszapótlása

A VGT2 által Magyarország területére meghatározott műszaki intézkedés csomagok

Összesen 37 db műszaki intézkedés csomag került kidolgozásra, csomagonként több (összesen 137 db) intézkedéssel, az alábbiak szerint:

Intézkedési csomag kódja	Cél
1	Szennyvíztisztító telepek építése és korszerűsítése
2	Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése
3	Mezőgazdasági eredetű peszticid szennyezés csökkentése
4	Bekövetkezett szennyezések csökkentése, felszámolása, beleértve a felhagyott szennyezett területek kármentesítését
5	Hosszirányú átjárhatóság helyreállítása, duzzasztás csökkentése
6	A hidromorfológiai viszonyok javítása, a hosszirányú átjárhatóságon kívül
7	A vízjárási viszonyok javítása illetve az ökológiai kisvíz helyreállítása
7a	Ökológiai szempontok érvényesítése a fenntartható vízhasználatok megvalósításában
8	A víz hatékony felhasználását elősegítő műszaki intézkedések, az öntözés, az ipar, az energiatermelés és a háztartás területén
9	Vízár politikai intézkedések a költségmegtérülés alkalmazása érdekében a lakossági vízi szolgáltatás területén
10	Vízár politikai intézkedések a költségmegtérülés alkalmazása érdekében az ipari vízi szolgáltatás területén
11	Vízár politikai intézkedések a költségmegtérülés alkalmazása érdekében a mezőgazdasági vízi szolgáltatás területén
12	Tanácsadó szolgáltatás a mezőgazdaság részére
13	Ivóvízbázisok védelmét szolgáló intézkedések (védőterületek, pufferzónák)
14	Kutatás, tudásbázis fejlesztés a bizonytalanság csökkentése érdekében
15	Elsőbbségi veszélyes anyagok kibocsátásának megszüntetése és elsőbbségi anyagok kibocsátásának csökkentése
16	Ipari szennyvíztisztítók korszerűsítése, bővítése
17	Talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentése
18	Invazív, tájidegen fajok és betegségek terjedésének megelőzése és szabályozása
19	A rekreáció (beleértve a horgászatot is) káros hatásainak megelőzése és szabályozása
20	A halászat és egyéb olyan tevékenységek káros hatásainak megelőzése és szabályozása, amelyek állatok és növények eltávolításával járnak
21	Településekről, épített infrastruktúrából és közlekedésből származó szennyezések megelőzése és szabályozása

Intézkedési csomag kódja	Cél
22	Erdészeti tevékenységből eredő szennyezés megelőzése és szabályozása
23	A természetes vízvisszatartást elősegítő intézkedések
24	A klímaváltozáshoz történő alkalmazkodás
25	A 25. (savasodás ellensúlyozására szolgáló intézkedések) intézkedéscsomag nem kerül önállóan tárgyalásra, mert ez Magyarországon nem jelentős probléma.
26	Halgazdasági hasznosítás káros hatásainak megelőzése és szabályozása
27	Termálvizek kezelése a vízfolyásokba történő bevezetés előtt
28	Hűtővizek felszíni vízbe történő bevezetésének szabályozása
29	Mezőgazdasági telepekről (állattartásból) származó terhelés csökkentése
30	Hordalék- és tápanyag-visszatartás felszíni befogadókba történő bevezetés előtt
31	Beszivárgtatás, visszasajtolás korszerűsítése, szabályozása
32	Nem vízigények kielégítését szolgáló felszín alatti vízelvonások szabályozása
33	Károsodott vízi és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme a vízjárást befolyásoló hatásokkal szemben, az egyéb intézkedéseken felül
34	Károsodott vízi és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, az egyéb intézkedéseken felül
35	Fürdőhelyek védelmét biztosító speciális intézkedések
36	Szakszerűtlenül kiképzett kutak ellenőrzése, rekonstrukciója, felszámolása
37	Balesetből származó szennyezések megelőzése

Érintett felszíni víztestre meghatározott intézkedések

Balajt település a Bódva alsó megnevezésű vízfolyás víztest vízgyűjtő területén helyezkedik el. A település közigazgatási területét két vízfolyás, a Balajti-patak és a Névtelen-patak érinti. A Névtelen-patak a Balajti-patak mellékága.

Érintett felszíni vízként a Névtelen-patak, valamint a lefolyási irányban az azt befogadó Balajti-patak vízfolyás szegmens és az ezeket befogadó Bódva alsó megnevezésű víztest nevesíthető.

A VGT a víztestként kijelölt felszíni vízfolyásokat minősíti ökológiai, illetve kémiai állapotuk szerint. A Bódva alsó megnevezésű víztestre megfogalmazott VGT intézkedéseket a víztesthez tartozó, annak mellékágát képező Balajti-patak és a Névtelen-patak vízfolyás szegmensekre vonatkozóan is irányadónak tekintjük.

A víztest fizikai-kémiai állapotát javító, a jó ökológiai állapot elérését célzó VGT2 intézkedések

A fizikai-kémiai állapotjellemzők közül a kommunális szennyvízből származó (szervesanyag, tápanyag) terhelés, illetve a víztestet érintő diffúz terhelés (szervesanyag, tápanyag) csökkentése érdekében megfogalmazott VGT2 intézkedések a következők:

Intézkedés kódja	Intézkedés megnevezése
1.1	A Szennyvíz Program megvalósítása. Új szennyvíztisztító telep létesítése, meglévő szennyvíztisztító telepek korszerűsítése (rekonstrukció, kapacitásnövelés, technológiafejlesztés), a felszíni befogadóra vonatkozó határértékek betartásával

1.2	Szennyvizek kezelése azonos céllal, mint 1.1, de a Szennyvíz Programban jelenleg nem szereplő agglomerációkra
2.1	A mezőgazdasági termelés tápanyag szennyezésének csökkentésére vonatkozó általános szabályrendszer, a tápanyag kihelyezés tényleges korlátozása szántó és ültetvény területeken
2.3	Tápanyag-gazdálkodási terv alapján történő tápanyag kihelyezés szántók esetében, agrár-környezetvédelmi célprogramok (ÁKG) keretében
2.4	Művelési ág váltás, (szántó-gyep, szántó-erdő, szántó-vizes élőhely konverzió)
17.1	Szennyezőanyag és hordalék lemosódás csökkentése gyepesítéssel, fásítással, lejtős területeken teraszolással, beszivárgó felületekkel, belterületi növénytermesztés izolálásával
17.2	Talajerózióból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentése
17.9	Az erózió és a lefolyás csökkentése erdőterületeken, a jó erdőgazdálkodási gyakorlat alkalmazásával (zárt korona vagy aljnövényzet, tarvágás mellőzése, erdei utak kijelölése)
29.2	Állattartótelepek korszerűsítése az EU Nitrát Irányelv alapján

Az intézkedések megvalósításának végső dátuma: az 1.1. és 1.2 intézkedések esetében 2021., a többi intézkedés esetében 2027.

Érintett felszín alatti víztestre meghatározott intézkedések

A településsel közvetve érintett felszín alatti víztest az sp.2.7.1 számú, Cserehát megnevezésű sekély porózus víztest.

Az sp.2.7.1 Cserehát felszín alatti víztestre meghatározott, tárgyi településre is érvényesnek tekinthető VGT2 intézkedések a következők:

A víztest jó kémiai állapotának fenntartását célzó intézkedések

Intézkedés kódja	Intézkedés megnevezése
2	Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése: vízbázisok védőterületén található szántók, gyümölcsösök területén
3	Mezőgazdasági eredetű peszticid szennyezés csökkentése: víztest teljes területén, kiemelten vízbázisok védőterületén
21.9	További csatornárakötések elősegítése és megvalósítása
36	Szakszerűtlenül kiképzett kutak ellenőrzése, rekonstrukciója, felszámolása

A víztest jó mennyiségi állapotának fenntartását célzó intézkedések

Intézkedés kódja	Intézkedés megnevezése
7a.2	Felszín alóli vízkivételek nyilvántartása, felülvizsgálata, módosítása, engedélyezése (körbemérés és forráskataszter elkészítése)
8.1	Víztakarékos megoldások alkalmazása növénytermesztésben (növénykultúra, öntözési technológia, energiahatékonyság): víztakarékos megoldások alkalmazása növénytermesztésben
8.2	Technológiai és hálózati veszteségek csökkentése: technológiai és hálózati

	veszteségek csökkentése
23.2	Csapadékgazdálkodás, táblaszintű vízviszatarítás a táblákon belül a beszivárgás növelése és a lefolyás csökkentése érdekében: általánosan a víztest teljes területén

Az intézkedések megvalósításának végső dátuma: 2021

3.1.3. Szennyvízelvezetési és –tisztítási lehetőségek

A szennyvíz a keletkezés helyétől a tisztított szennyvíz befogadóig a vonatkozó szakirodalom szerint az alábbiakban ismertetett módokon juthat el.

A szennyvíz útja két fő vonalon haladhat:

- I. szennyvízelvezető közüzemi csatornahálózat - tisztító telep – befogadó
- II. telken belüli csatorna - egyedi szennyvízkezelő létesítmény – befogadó

A fő szennyvíz vonalon belüli lehetőségeket az alábbi táblázatban foglaljuk össze:

Sorszám	Szennyvízelvezetés, kezelés megoldása	Alkalmazás keret feltételei
I./1	Gyűjtőrendszer és önálló művi szennyvíztisztító telep, a tisztított szennyvíz felszíni vízbe vezetésével	Önálló szennyvíztelep gazdaságossága ott igazolható ahol a regionális szennyvíztelep elhelyezkedése a szennyvíz vezetéken történő szállítását gazdaságtalanná teszi. A befogadó kiválasztása a területen rendelkezésre álló felszíni vizek terhelhetőségének ismeretében, a terület érzékenységi besorolásának figyelembevételével, a vízügyi, vízvédelmi hatósággal való egyeztetésekkel történhet.
I./2	Gyűjtőrendszer és önálló művi szennyvíztisztító telep, a tisztított szennyvíz helyben tartása, természetközeli hasznosítással (pl. nyárfás öntözés)	Önálló szennyvízkezelési megoldás kialakításához a befogadó kiválasztása a területen rendelkezésre álló talajok terhelhetőségének ismeretében, a terület érzékenységi besorolásának figyelembevételével, a felügyelőségekkel való egyeztetésekkel történhet. A tisztított szennyvíz hasznosítása fa ültetvényeken történő szikkasztással lehetséges.
I./3	Gyűjtőrendszer és természetközeli szennyvíztisztító telep, a tisztított szennyvíz felszíni vízbe vezetésével	A természet közeli szennyvíztisztító rendszerek építése kisméretű (600LEÉ alatt) települések esetén vehető számításba. A fenti mérethatáron belül összehasonlítva a hagyományos művi telepekkel 40-50%-kal kisebb beruházási költséggel építhetők meg. Üzemi költség tekintetében ezen túlmenően nagyságrenddel olcsóbbak lehetnek a természet közeli rendszerek, mivel ezek minimális villamos energia felhasználással üzemeltethetők. A tisztított szennyvizet ennél a megoldásnál felszíni vízbe vezetik.
I./4	Gyűjtőrendszer és természetközeli szennyvíztisztító telep, a tisztított szennyvíz elszikkasztásával, illetve helyben tartásával	Önálló települési szennyvízelvezetési és természet közeli szennyvíztisztítási megoldás kialakításához a befogadó kiválasztása a területen rendelkezésre álló talajok terhelhetőségének ismeretében a területek érzékenységi besorolásának figyelembe vételével, valamint az illetékes vízügyi, vízvédelmi hatósággal való egyeztetést követően történhet. Kikerülhetetlen azonban a mechanikai előtisztítás (legtöbbször csak előülepítő) alkalmazása a talaj illetve a szűrőmező kolmatációjának lassítása érdekében. Az ülepített szennyvíz biológiai tisztítását a talaj és a talaj biológia végzi el. A tisztított szennyvíz ezután helyben hasznosítható.

Sorszám	Szennyvízelvezetés, kezelés megoldása	Alkalmazás keret feltételei
II./1	Közszolgáltatásba vont egyedi kisberendezések egy, vagy 2-4 családonként, a tisztított szennyvíz felszíni vízbe történő bevezetésével	A közszolgáltatásba vont egyedi kisberendezések egy vagy 2-4 család szennyvizének megtisztítására alkalmasak. E terméktípus számos változata beszerezhető Magyarországon, viszont programszerű megvalósításra még nem volt példa. Az ilyen berendezések kialakítása sokat fejlődött az utóbbi időben, így ma már a legszigorúbb kibocsátási előírásoknak is meg tudnak felelni. A tisztított szennyvizet felszíni víz befogadóba történő bevezetéssel helyezik el, ahol arra van lehetőség.
II./2	Közszolgáltatásba vont egyedi kisberendezések egy, vagy 2-4 családonként, a tisztított szennyvíz helyben tartásával, hasznosításával	Az egy vagy 2-4 család szennyvizének megtisztítására alkalmas egyedi kisberendezések felszín alatti vízbe történő tisztított szennyvíz elhelyezése esetében is teljesülnie kell az előző pont szerinti üzemeltetésre vonatkozó követelményeknek. A szikkasztás csak olyan területen lehetséges, ahol azt jogszabály nem tiltja. A védőtávolságok nagymértékben függenek a helyi adottságoktól, így annak tényleges mértéke a tervezés részét kell képeznie.
II./3	Egyedi zárt szennyvíztárolók létesítése, az összegyűjtött szennyvíz művi szennyvíztisztító telepen, vagy természetközeli szennyvíztisztító telepre történő szállításával	Az egyedi zárt szennyvíztárolók létesítése, az összegyűjtött szennyvíz művi szennyvíztisztító telepre vagy természet közeli szennyvíztisztító telepre történő szállításával csak abban az esetben kívánatos, ha az egyedi kisberendezések létesítése, üzemeltetése gazdaságtalanabb, mint a szennyvíz tengelyen történő elszállítása, vagy ha környezetvédelmi indokok igénylik. Minden esetben biztosítani kell, hogy az elszállított települési folyékony hulladékot olyan szennyvíztisztító telepre szállítsák, ahol arra fogadó műtárgy és elegendő tisztítóképesség áll rendelkezésre

Az elméleti lehetőségek közül a Magyarország Kormánya által a vidéki térségben működő települési önkormányzatok, önkormányzati társulások számára a 2000 lakosegyenérték alatti települések autonóm és természetközeli szennyvízkezelésének megvalósítása érdekében közzé tett „Egyedi szennyvízkezelés” című, „VP6-7.2.1.2-16.” kódszámú felhívása, annak 3.1. pontjában bemutatott tevékenységeket, megoldásokat támogatja.

A támogatott tevékenységek, megoldások:

Sorszám	Szennyvízelvezetés, kezelés megoldása
3.1. a)	Kiseb kapacitású, egyedi szennyvízkezelő berendezések beszerzésének segítségével a tisztított szennyvíz felszíni vízbe vagy elszikasztás után talajba vezetése
3.1. b)	Nagyobb kapacitású, több lakóingatlant kiszolgáló, egyedi szennyvízkezelő berendezések beszerzése 50 lakosegyenértékig, a hozzá kapcsolódó gyűjtőhálózat kialakítása
3.1. c)	Egyedi, zárt szennyvíztárolók létesítése, az azokból nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz meglévő szabad kapacitással és fogadó műtárggyal rendelkező művi szennyvíztisztító telepre szállítása
3.1. d)	A vízügyi és vízvédelmi hatóság által a szennyvíztisztító telepre határozattal megállapított bírság, vagy szintén határozattal a szennyezéscsökkentési ütemtervben megfogalmazott kötelezés alapján, továbbá a befogadó jó állapotának elérése érdekében a már meglévő, üzemelő 2000 lakosegyenérték alatti biológiai szennyvíztisztító telepek tisztított szennyvizének utótisztítása természetközeli szennyvíztisztítási eljárással
3.1. e)	Decentralizált szennyvízkezelés: gyűjtőrendszer és egyedi szennyvízkezelő

Sorszám	Szennyvízelvezetés, kezelés megoldása
	berendezések a tisztított szennyvíz helyben tartásával, természetközeli tisztított szennyvíz hasznosítással (pl. nyárfás öntözés), vagy utótisztításával, felszíni víz, vagy talaj befogadóval
3.1. f)	Gyűjtőrendszer és elé kapcsolt biológiával rendelkező természetközeli szennyvíztisztító telep kiépítése a tisztított szennyvíz felszíni vízbe vezetésével, vagy helyben tartásával, illetve a tisztított szennyvíz részbeni vagy teljes hasznosításával

Fenti támogatott megoldások közül Balajt település esetében a 3.1. b) pályázati cél került kiválasztásra, a későbbiekben ismertetett műszaki tartalommal, figyelemmel a VGT célkitűzéseire, valamint az üzemeltetési szempontokra egyaránt:

Sorszám	Szennyvízelvezetés, kezelés megoldása
3.1. b)	Nagyobb kapacitású, több lakóingatlant kiszolgáló, egyedi szennyvízkezelő berendezések beszerzése 50 lakosegyenértékig, a hozzá kapcsolódó gyűjtőhálózat kialakítása

3.2. Előírányzott szennyvízelvezetési és -tisztítási megoldás

3.2.1. Agglomerációs besorolás

Az Európai Közösség a települési szennyvizek elvezetésével és tisztításával kapcsolatos tagállami feladatokat a települési szennyvíz kezeléséről szóló 91/271/EGK irányelvben (Szennyvíz Irányelv) határozza meg.

Magyarország a Szennyvíz Irányelvben rögzített feladatok megvalósítására - a jogharmonizáció során - nemzeti programot dolgozott ki, melyet két évente felülvizsgál.

A Nemzeti Települési Szennyvíz-elvezetési és – tisztítási Megvalósítási Programba (25/2002. (II. 27.) Korm. rendelet) tartozik minden 2000 lakosegyenérték (LE) feletti szennyezőanyag terheléssel jellemezhető ún. szennyvízelvezetési agglomeráció. Ezen agglomerációk területén 2015. december 31-ig végre kellett hajtani a Programot: biztosítani kellett a Programban foglaltaknak megfelelő közműves szennyvízelvezetést, szennyvíztisztítást. Ahol a gyűjtőrendszerek létrehozása nem járna környezeti előnyökkel, vagy nem gazdaságos, ott azonos szintű környezetvédelmet nyújtó egyedi rendszereket, vagy más megfelelő rendszereket kell alkalmazni.

A települési önkormányzatok a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi 57. törvény 4. § (2) bekezdés b) pontja alapján a vízgazdálkodási tevékenységek, mint közfeladatok (közszolgáltatások) körében – kötelesek gondoskodni a 2000 lakosegyenértékkel jellemezhető szennyvízkibocsátás feletti szennyvízelvezetési agglomerációt alkotó településeken a keletkező használt vizek (szennyvizek) szennyvízelvezető művel való összegyűjtéséről, tisztításáról, a tisztított szennyvíz elvezetéséről, illetőleg a más módon összegyűjtött szennyvíz, továbbá a szennyvíziszap ártalommentes elhelyezésének megszervezéséről.

Balajt község a településen keletkező szennyvizek mennyiségét tekintve 2000 lakosegyenérték (LE) alatti terheléssel jellemezhető.

Ennek megfelelően nem szerepel a 25/2002. (II. 27.) Korm. rendelet 2. mellékletében rögzített szennyvízelvezetési agglomerációk listájában.

A 2000 LE szennyezőanyag terhelés alatti települések (kistelepülések) szennyvízkezelésének kérdését a Szennyvíz Irányelv tagállami hatáskörbe utalja, végrehajtási határidő megkötése nélkül.

Ugyanakkor az Európai Unió Víz Keretirányelve (2000/60/EK) értelmében a vízminőség javulásához a tagállamoknak biztosítani kell a vizek szennyezésének fokozatos csökkentését, a vizek jó állapotának elérését és fenntartását.

Ennek érdekében Magyarország összes településén biztosítani szükséges – a befogadó terhelhetőségére is figyelemmel - a keletkező szennyvizek megfelelő tisztítását, ártalommentes elhelyezését.

3.2.2. Szennyvízelvezetés és -tisztítás műszaki megoldása

A településen meglévő, üzemelő szennyvíztisztító telep és kapcsolódó hálózat

A település szennyvízelvezetésére és tisztítására vonatkozóan az 1081-2/2012. számú határozattal módosított 921-4/2007. számú vízjogi üzemeltetési engedély van érvényben (érvényesség 2017. január 31-ig).

Éz alapján a települési szennyvizek összegyűjtése 2024 fm gravitációs üzemű, elválasztó rendszerű szennyvízcsatorna hálózat segítségével történik.

Szennyvíztisztító telep:

A szennyvíztisztító telep Balajt község 213 hrsz-ú önkormányzati ingatlanon létesült. A csatornázott területekről származó szennyvizek tisztítása egy 30 m³/d kapacitású, 200 LE terhelésű SC200 típusú szennyvíztisztító telepen történik. Tisztítás technológia: teljesoxidációs eleveniszapos biológiai tisztítás nitrifikációval, denitrifikációval, az iszap stabilizációjával, vegyszeres foszforeltávolítással.

A szennyvízcsatorna hálózat által összegyűjtött szennyvizek gravitációsan érkeznek a szennyvíztisztító telepre. A tisztítási technológia épületben elhelyezett, egy blokkba telepített rendszer.

A keletkezett fölösiszap a kazincbarcikai szennyvíztisztító telepre kerül elszállításra.

A szennyvíztisztító telep létesítményei:

1.sz. átemelő

Az átemelő 1,6 m belső átmérőjű vasbeton műtárgy, műtárgyon belüli szerelvényezéssel.

Rács

Egyedi gyártású, kézi tisztítású ferde, acél rács.

Denitrifikációs tér

18 m³ hasznos térfogatú vb medence, beépített merülő propelleres keverővel.

Levegőztető medence

45 m³ térfogatú vb medence beépített levegőztető elemekkel.

Utóülepítő tér

10,2 m² felületű medencetér.

Izsapsűrítő

20 m³ térfogatú vb műtárgy.

Tervezett vízelékesítmények

A település szennyvízelvezetésére és tisztítására vonatkozóan 2016. évben elvi vízjogi engedélyes terv készült, melynek engedélyeztetése a területileg illetékes vízügyi hatóságnál jelenleg folyamatban van.

Az elvi vízjogi engedélyezési dokumentációban a település esetében szóba jöhető szennyvízelvezetési és tisztítási megoldások rögzítésre kerültek.

Tárgyi Települési Szennyvízkezelési Programban csak a kiválasztott megoldás ismertetése szerepel.

Ez alapján a települési szennyvizek összegyűjtésére a csatornázatlan területeken összesen 1065 fm elválasztott rendszerű, gravitációs üzemű szennyvízcsatorna hálózat kialakítása tervezett. A településrész domborzati adottságait figyelembe véve a szennyvíztisztító berendezésekre történő továbbítás érdekében szennyvízátemelők alkalmazása szükséges: ennek érdekében beépítésre kerül 2 db közterületi átemelő műtárgy.

A szennyvizek tisztítása – a csatornázatlan területek településen belüli elhelyezkedésére figyelemmel - egyedi szennyvíztisztító kisberendezések telepítésével tervezett.

A keletkező szennyvízmennyiségek meghatározásának alapját az éves tényleges vízfogyasztási adatok képezték (a keletkező szennyvizek mennyisége a felhasznált ivóvíz mennyiségével azonos):

Lakosszám:	487 fő
Lakásszám:	148 db
Lakás/lakos	487 / 148 ~ 3,29 fő/lakás
Éves összes vízfogyasztás:	4329 m ³ /év (2015. évi adat)
Napi vízfogyasztás	4329 / 365 = 11,86 m ³ /d
Fajlagos ivóvízfogyasztás:	11,86 m ³ /d / 487 fő = 24,3 l/fő/d

A rendkívül alacsony fajlagos vízfogyasztás valószínűsíthetően a település alacsony komfortfokozatú lakásainak eredménye. Az üzemeltető adatszolgáltatása szerint a közműves ivóvíz bekötéssel ellátott lakások száma a teljes településen 74 db, amelyek együttes ivóvíz fogyasztása 2015. évben 2960 m³ volt. Ez 3,29 fő/lakás fajlagos lakosszámmal számolva 33,4 l/fő/d fajlagos vízfogyasztást eredményez, amely még így is kirívóan alacsony érték.

A vízbázisból kitermelt víz mennyisége nemcsak a vezetékes ivóvíz bekötéssel rendelkező lakásokra került rávetítésre, tekintettel arra, hogy a településen meglévő közfolyókon,

illetve az esetlegesen kiépített házi vízellátó rendszeren keresztül a bekötéssel nem rendelkező fogyasztók is vételeznek vizek.

A település szerkezetéből, összetételéből, szokásaiból adódóan a távlati fajlagos szennyvízkibocsátás értéke (figyelembe véve távlatban a komfortos lakások számának emelkedését, a komfortfokozatok emelkedése miatt várhatóan megnövekedő fajlagos ivóvíz igényt): **60 l/fő/d**

Lakosegyenérték számítása szennyezettség alapján:

A 28/2004. KVM rendelet szerint a közcsatornába bocsátható szennyvizek maximális BOI_5 koncentrációja 500 mg/l.

$$LE = 11,64 \text{ m}^3/\text{d} * 400 \text{ g } BOI_5/\text{m}^3 / 60 \text{ g } BOI_5/\text{fő}/\text{d} = 78 \text{ LE}$$

Általános szabályként elfogadható az 1 lakos = 1 lakosegyenérték, így az ennek alapján a csatornázatlan területekre számolt biológiai terhelés 258 LE-re adódik.

Fentiek alapján látható, hogy meghaladja az 50 LE értékét a településen összegyűjtött és elvezetett szennyvizek okozta biológiai terhelés, azonban várhatóan nem a maximális koncentrációjú szennyvíz kerül kivezetésre az ingatlanokról, tehát a településen 2 db szennyvíztisztító berendezés beépítése javasolt. 3 db szennyvíztisztító beépítése esetén fennállna a telepek jelentős alulterheltsége és az ebből eredő üzemeltetési problémák.

A település beruházásban érintett, jelenleg csatornázatlan területeinek összes lakosegyenérték terhelése:	258 LE (1 fő = 1 LE figyelembevételével, a tervező által végzett előzetes lakossági felmérés alapján a csatornahálózatra rákötni szándékozó ingatlanok állandó lakosainak száma 194 fő) 78 LE (194 fő, 11,64 m³/d keletkező szennyvízmennyiség, 400 g/m³ BOI_5, 60 g BOI_5/fő/d alapján)
---	--

Az egyes szennyvízelvezetési öblözetekben összegyülekező szennyvíz terhelése:

Fő utcai ingatlanok:

- Csatlakozni kívánó lakásszám: 22 db
- Lakosság: 105 fő
- Keletkező szennyvíz mennyisége: 6,3 m³/d
- Biológiai terhelés: 42 LE

Kossuth és Szabadság utcai ingatlanok:

- Csatlakozni kívánó lakásszám: 17 db
- Lakosság: 89 fő
- Keletkező szennyvíz mennyisége: 5,4 m³/d
- Biológiai terhelés: 36 LE

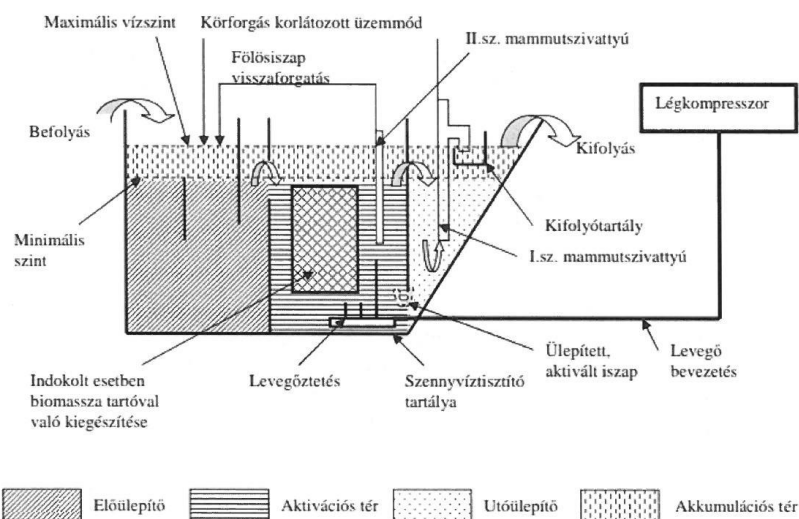
A településről a szennyvíztisztító kisberendezésre elvezetésre kerülő nyers szennyvíz minőségi paraméterei (tervezési adat):

– BOI_5 =	500 mg/l
– KOI_{cr} =	800-900 mg/l
– TKN (Összes Kjeldahl Nitrogén)=	100 mg/l
– Összes foszfor =	12 mg/l

A szennyvíztisztító kisberendezések kiválasztása a tervezési alapadatok ismeretében, valamint a tisztított szennyvíz vonatkozó jogszabály szerinti minőségi követelményeinek figyelembevételével történt.

A szennyvizek tisztítása összesen 2 db AS VARIOComp típusú szennyvíztisztító kisberendezés telepítésével tervezett az alábbiak szerint:

- Fő utcai ingatlanok részére: 1 db AS VARIOComp típusú 50 LE kapacitású kisberendezés,
- Kossuth és Szabadság utcai ingatlanok részére: 1 db AS VARIOComp típusú 40 LE kapacitású kisberendezés,

Ábra: A szennyvíztisztító kisberendezés vázlata

A tisztítás technológia ismertetése:

Előülepítő

A szennyvíztisztító kisberendezésbe érkező szennyvízben található szilárd szennyeződések és az ülepezhető anyagok felfogására szolgál. Itt raktározódik a szennyvízből származó üledék és

a kitermelt aktivált iszap. Ebben a térben mineralizáció megy végbe: a nagy molekulájú anyagok aprózódnak.

Aktivációs tér

Mikroorganizmusok elegye (eleveniszap), melyek a szennyvízben található szerves és szervetlen anyagokból „táplálkoznak”. Ehhez levegő oxigénjét használják. Az eleveniszap tömege növekszik, a vízben található szerves anyag tartalom csökken.

Utóülepítő

Ülepítéssel az eleveniszap elválik a megtisztított víztől.

A szennyvíztisztító kisberendezés technológiai terei egy tartályba integráltak. A tisztítási hatások javítása érdekében az aktivációs térbe egy biomassa hordozót lehet elhelyezni, ami egy olyan szilárd rács, melyen fennmaradnak és növekednek az olyan mikroorganizmusok, melyek az eleveniszaphoz hasonlóan a szennyvízben lévő szubsztráttal (tápanyaggal) „táplálkoznak”. Az átszivattyúzás mammutszivattyúkkal történik.

A szennyvíz az előülepítőbe folyik, ahol a mechanikus, úszó és ülepíthető anyagok kerülnek eltávolításra. Az előülepítőből átfolyó segítségével folyik tovább a mechanikus szennyeződésektől megtisztított szennyvíz az aktivációs térbe, ahol a szennyvíz biológiai megtisztítása megy végbe az eleveniszap és biomassa hordozóján felfogott biomassa segítségével. Az eleveniszapot baktériumok alkotják (autotrófok, heterotrófok, ezen belül nitrifikálók, denitrifikálók: Pseudomonas, Nitrozomonas, Nitrobacter, stb. törzsek). Az aktivációs tér levegőztetése annak alsó részén található AS-ASE finombuborékos levegőztető segítségével történik. A víz és az eleveniszap keveréke az aktivációs térből a technológiai válaszfalakon található nyílásokon keresztül az utóülepítő térbe áramlik, ahol ülepítéssel az eleveniszaptól elválik a megtisztított víz. A megtisztított víz az I. számú mammutszivattyú segítségével a kifolyó tartályba kerül át, ahonnan az a szennyvíztisztítóba távozik. Az ülepített, eleveniszap hidraulikus úton kerül visszaforgatásra az aktivációs térbe. A főleg, aerob módon stabilizált üledék a II. számú mammutszivattyú segítségével az előülepítő térbe kerül vissza.

Az akkumulációs tér a nap folyamán a változó vízhozam okozta ingadozások kompenzálására szolgál. A levegőztető által használatos levegőt a légkompresszor biztosítja. A mammutszivattyúk meghajtására a levegőztetőből kiáramló levegő szolgál.

A szennyvíztisztítóba befolyó vízmennyiség időszakos korlátozása esetén (például üdülések idején) a megtisztított vizet a kifolyó nyíláson keresztül történő kiengedése helyett a cirkulációs csővezetéken keresztül vissza lehet forgatni az ülepítőbe.

A tisztító telep települési folyékony hulladékot nem fogad.

Az ASIO Hungária Kft. által az AS-VARIOcomp K, N, N-PUMP biológiai szennyvíztisztító berendezés családhoz kiadott BEÉPÍTÉSI- ÉS HASZNÁLATI ÚTMUTATÓ-ban rögzítettek szerint az AS-VARIOcomp szennyvíztisztítási technológia által tisztítandó nyers szennyvíz átlagos napi koncentráció értékei a következők lehetnek:

KOI_k: ≤ 600 mg/l
NH₄⁺-N: ≤ 40 mg/l

Lebegőanyag: $\leq 600\text{mg/l}$

Az előzőekben megadott nyers szennyvíz átlagos koncentráció értékei mellett a szennyvíztisztító kisberendezésekből elfolyó tisztított szennyvíz minőségének átlagos koncentrációjára a gyártó a tervezett terhelésnél – a szerves és hidraulikus terhelés 30% és 100% között lehet – a következő paramétereket vállalja:

AS-VARIOcomp K

KOl_k: $\leq 90\text{ mg/l}$
BOl_s: $\leq 25\text{ mg/l}$
Lebegőanyag: $\leq 30\text{ mg/l}$

AS-VARIOcomp N, N-PUMP:

KOl_k: $\leq 100\text{ mg/l}$
BOl_s: $\leq 25\text{ mg/l}$
Lebegőanyag: $\leq 25\text{ mg/l}$

A beépítésre tervezett szennyvíztisztító kisberendezések a gyártó részére TŰV által kiadott Építészeti Műszaki Igazolással rendelkeznek (mellékletként csatolva).

A terepi adottságok miatt a szennyvíztisztító kisberendezések közül 1 db Alsógagy község 136 hrsz-ú, míg a további tervezett 1 db kisberendezés a 107 hrsz-ú belterületi ingatlanon kerül elhelyezésre.

Mindkét ingatlan tulajdonosa Alsógagy Község Önkormányzata.

A településen tervezett egyedi szennyvízkezelési megoldás műszaki paramétereit a vízjogi engedélyezési tervdokumentáció, valamint a támogatási kérelemhez csatolandó megvalósíthatósági tanulmány részletesen tartalmazza.

3.2.3. Tisztított szennyvizek befogadója, befogadóba vezetés követelményei

Balajt település közigazgatási területét két vízfolyás, a Balajti-patak és a Névtelen-patak érinti. A Névtelen-patak a Balajti-patak mellékága.

A település közigazgatási területén K-NY-i irányban halad keresztül a Balajti-patak.

A meglévő szennyvíztisztító telep tisztított szennyvizeinek a befogadója a Balajti-patak 2+260 fkm szelvénye.

Előző adottságok alapján a tervezett új szennyvíztisztító telepeken megtisztított szennyvíz befogadója – a szennyvíztisztító kisberendezések telepítési helyeihez igazodóan - a Balajti-patak 2+224 fkm, valamint 3+297 fkm szelvénye.

A tisztított szennyvíz mindkét szennyvíztisztító kisberendezésről szivattyús továbbítással kerül a befogadó Balajti-patakba.

A befogadó érintett szakaszának kezelője Balajt Község Önkormányzata.

A Balajti-patak a Bódva mellékága.

A Balajti-patak a település külterületének ÉK-i részén lévő forrásától Edelény település É-i külterületén keresztül a Bódvába történő betorkolásig került kijelölésre.

A Balajti-patak a befogadó Bódva 14,87 km szelvényébe csatlakozik.

A Balajti-patak nyilvántartott hossza a VGT szerint mindössze 4,8 km hosszú, vízgyűjtő területe ennek meglehetősen kicsi.

A terület fontosabb lefolyási adatai a szakirodalom szerint:

Lf (l/s.km ²)	Lt (%)	Vh (mm/év)
D-en 2,5	13-18	D-en 50
É-on 3,5		É-on 20

A patak dombvidéki jellegű vízfolyás.

Meder benőttségére a fa és cserje a jellemző.

A patak érintett szakaszának fontosabb hidromorfológiai jellemzői:

Szakasz [fkm–fkm]	Meder alakja	Meder anyaga	Kisvízi meder szélessége [m]	Középvízi meder szélessége [m]	Mederesés [m/km]
0+000-4+800	egyszerű	föld	0,5	1,5	1,5-2,0 m/km

A befogadó Balajti-patak jellemző, számított vízhozamairól adatok nem állnak rendelkezésre.

A Balajti-patak a VGT alapján vízjárását tekintve időszakosnak lett minősítve.

A Balajti-patakon az országos vízrajzi törzs és üzemi monitoring rendszerbe tartozó felszíni vízrajzi állomás nincs.

A patak vonatkozásában rendszeres vízállás észlelés, rendszeres vagy expedíciószerű vízhozam mérés nem történik.

Ennek megfelelően semmilyen mért vízrajzi adat nem áll rendelkezésre.

A környezet ismeretében, valamint a helyi lakosok tapasztalatai alapján elmondható, hogy a tavaszi hóolvadás és a nyár eleji esők időszaka kivételével kevés víz található a mederben.

A Balajti-patak érintett szakasza, mint időszakos vízfolyás a 28/2004.(XII. 25.) KvVM rendelet szerint a területi kibocsátási kategóriák közül a 3. (Időszakos vízfolyás befogadó) kategóriába tartozik.

A szennyvizek befogadóba való közvetlen bevezetésére vonatkozó, vízminőségvédelmi területi kategóriák szerint meghatározott kibocsátási határértékek

Sorszám	Megnevezés	Területi kategóriák
		3. Időszakos vízfolyás befogadó
		Határérték mg/l
1	pH	6,5-9
Szennyező anyagok		
2	Dikromátos oxigénfogyasztás K _{OD}	75
3	Biokémiai oxigénigény BOD ₅	25
4	Összes szerves nitrogén öN _{sv} (8)	20(3)
5	Összes nitrogén(8)	25(3)
6	Ammónia-ammónium-nitrogén(8)	5(3)
7	Összes lebegőanyag	50
8	Összes foszfor, P _{összes}	5(4)
9	Szerves oldószer extrakt (olajok, zsírok)(2)	5
10	Fenolok (Fenolindex)	0,1
11	Összes vas	10
12	Összes mangán	2
13	Szulfidok	0,01
14	Aktív klór	2
15	Összes só	2000(9)
16	Nátrium-egyenérték (%)	45(9)
17	Fluoridok	2
18	Coliform szám (i=individuum=egyed)(5)	10 i/cm ³
Veszélyes és mérgező anyagok		
19	Összes arzén	*
20	Összes bárium	*
21	Cianid, könnyen felszabaduló	0,1
22	Összes cianid	2
23	Összes ezüst	*
24	Összes higany	*
25	Összes cink	*
26	Összes kadmium	*
27	Összes kobalt	*
28	Króm VI	*
29	Összes króm	*
30	Összes ólom	*
31	Összes ón	*
32	Összes réz	*

Sorszám	Megnevezés	Területi kategóriák
		3. Időszakos vízfolyás befogadó
		Határérték mg/l
33	Összes nikkell	*
34	Molibdén	*
Egyéb		
35	Hőterhelés	A határértéket a hatóság a befogadó érzékenysége alapján állapítja meg(7)

- (1) A 240/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet alapján kijelölt érzékeny felszíni vizekbe és azok vízgyűjtő területén lévő, közvetlenül bevezető befogadókba történő közvetlen bevezetés esetén 10 000 LE terhelés fölött követelményként az 1. számú melléklet I. Rész szerinti technológiai határérték állapítható meg.
 - (2) Állati és növényi zsíradék esetén a határérték háromszoros
 - (3) A határérték a nem nitrát érzékeny területeken kétszeres
 - (4) A Maros hordalékkúp területén lévő időszakos vízfolyások esetén a 2. kategória határértéke érvényes.
 - (5) A közegészségügyi hatóság által fertőtlenítésre kötelezett üzemek esetében előírandó határérték.
 - (6) A határérték ötszörös a közegészségügyi hatóság elrendelése alapján.
 - (7) A hőterhelt használt víz (hűtővíz) felszíni befogadóba való vezetésére előírt kibocsátási határérték megállapítása során a befogadóra vonatkozó ökológiai határértékek és vízhasználathoz kötődő technológiai határértékek betarthatóságát kell figyelembe venni.
 - (8) A 2000 LE alatti települési szennyvíztisztító telepek esetében a november 15. és április 30. közötti időszakban a kibocsátásra határérték nem vonatkozik.
 - (9) Települési szennyvíztisztító telepeknél teljesítése alól felmentés adható.
 - (10) Befogadó vízfolyásba történő bevezetés esetén a határérték csak a befogadó terhelhetőségére alapozott indoklással adható ki. Egyéb indokolt esetben a hatóság enyhébb határértéket engedélyezhet.
- * A veszélyes és mérgező anyagok időszakos vízfolyás befogadóba való közvetlen bevezetésére vonatkozó kibocsátási határértékek a felszín alatti víz és a földtani közeg minőségi védelméhez szükséges határértékekről szóló 6/2009. (IV.14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendelet melléklete (B) szennyezettségi határértékeinek betartásával állapíthatók meg.

A 30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet 2015. szeptember 15-től hatályos változata rendelkezik a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról.

A rendelet 4. számú melléklete tartalmazza az egyedi szennyvízkezelő létesítmény által kibocsátott tisztított szennyvíz határértékeit felszíni vízbe, illetve talajba történő bevezetés esetére a következők szerint:

1. Egyedi szennyvízkezelő berendezésből felszíni vízbe történő bevezetés

Sorszám	Szennyezőanyagok	Mértékegység	Mintavétel típusa	Felszíni vízbe történő bevezetés esetén határérték
1.	Dikromátos oxigénfogyasztás KO_1k	mg/l	minősített pontminta	150
2.	Ammónia-ammónium-nitrogén NH_4-N	mg/l	minősített pontminta	40

2. Egyedi szennyvízkezelő létesítményből földtani közegbe történő bevezetés

Sorszám	Szennyezőanyagok	Mérték-egység	Mintavétel típusa	Földtani közegbe történő bevezetés esetén határérték felszín alatti víz szempontjából	
				fokozottan érzékeny és magas talajvízállású területen	nem fokozottan érzékeny területen ⁽¹⁾
1.	Dikromátos oxigénfogyasztás KO_1	mg/l	minősített pontminta	-	150
			24 órás átlagminta	75	100
2.	Ammónia-ammónium-nitrogén NH_4-N	mg/l	minősített pontminta	-	-
			24 órás átlagminta	10	-
3.	Összes szerves nitrogén ΣN_{szv}	mg/l	minősített pontminta	-	-
			24 órás átlagminta	25	-

(1) A mintavétel típusa vaglyagosan írható elő, egy-egy paraméterre mindkettő együtt nem alkalmazható.

Tekintettel arra, hogy a tisztított szennyvíz tervezett befogadója Balajt község esetében a Balajti-patak, így ezen rendelet 4. számú mellékletének 1. pontjában foglalt határértékek figyelembevétele mérvadó.

Tekintettel ugyanakkor a két rendelet, azaz a 28/2004.(XII. 25.) KvVM rendelet és a 30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet felszíni vízbe történő bevezetés tekintetében eltérő határértékeire, a befogadóba vezethető tisztított szennyvíz paramétereit a vízvédelmi hatóság a vízjogi engedélyezés során állapítja meg.

4. TERVEZETT MEGOLDÁS VIZSGÁLATA, ÉRTÉKELÉSE

4.1. Választott megoldás indokolása

A település Önkormányzata a településen keletkező szennyvizek egyedi kezelésének megoldását az „Egyedi szennyvízkezelés” című, VP6-7.2.1.2-16 kódszáma felhívás keretében tervezi megvalósítani, ami alapvetően meghatározza a lehetőségeket.

A szakmailag megfelelő szennyvízelvezetési és –tisztítási lehetőségek közül a pályázati felhívás által támogatott szennyvízelvezetési, kezelési megoldások a 3.1.3. pontban ismertetésre kerültek.

A pályázati felhívás által támogatott megoldások behatárolták a lehetőségeket.

A támogatott megoldások megvalósíthatóságát ugyanakkor az érintett terület vonatkozásában a VGT alapján korábban már ismertetett vízgazdálkodási adottságok, azonosított vízgazdálkodási problémák, valamint vízgyűjtő-gazdálkodási célkitűzések, előirányzott intézkedések, az épített és a természeti környezeti adottságok egyértelműen meghatározzák az alábbiak szerint.

Sorszám	Támogatott szennyvízelvezetés, kezelés megoldása	Megvalósíthatóság értékelése a VGT-re és az üzemeltetési szempontokra is figyelemmel
3.1. a)	Kisebb kapacitású, egyedi szennyvízkezelő berendezések beszerzésének segítségével a tisztított szennyvíz felszíni vízbe vagy elszikkasztás után talajba vezetése	<p>A jogilag tisztázatlan üzemeltetési feltételrendszer miatt a lakóingatlanonként (az ingatlanok belterületére) telepített egyedi szennyvízkezelő berendezések szakszerű üzemeltetése problémás.</p> <p>Az időszakos és/vagy nem szakember által végzett ellenőrzés miatt a szennyvízkezelő kisberendezés tartósan és akár észrevétlenül rossz hatásfokkal üzemelhet.</p> <p>A kis rávezetett szennyvízmennyiség miatt a berendezés tisztítási határfoka nagyban függ a szennyvíz minőségétől, ennél fogva ez a műszaki megoldás rendkívül sérülékeny.</p> <p>A berendezés használójának életvitel, háztartásvezetési szokásai közvetlenül kihatnak a berendezés működésére, pl.: klórtartalmú fertőtlenítő szerek használata.</p> <p>A lebontást végző baktériumok életben tartása érdekében 2-3 hétnél hosszabb időre nem maradhat a berendezés szennyvízterhelés nélkül (hosszabb elutazás,</p>

Sorszám	Támogatott szennyvízelvezetés, kezelés megoldása	Megvalósíthatóság értékelése a VGT-re és az üzemeltetési szempontokra is figyelemmel
		<p>távol maradás esetén szükség lehet a berendezés ismételt beüzemelésére).</p> <p>A lökészerű terhelések a berendezés tisztítási hatásfokát ronthatják.</p> <p>A keletkező fölösiszapot ingatlanonként kell elszállítani, ami növeli az üzemeltetési költségeket.</p> <p>A tisztított szennyvíz talajba történő szikkasztása a felszín alatti víztestek kémiai állapotát veszélyeztetheti.</p> <p>A talajba történő szikkasztás a térségben jellemző klimatikus viszonyok mellett a hideg téli időszakban a felső talajréteg átfagyása miatt nem kellő hatásfokú vagy nem is megy végbe.</p> <p>A talajba való szikkasztás adott területen történő alkalmazhatósága széleskörű műszaki és jogi feltételrendszert kell, hogy kielégítsen.</p> <p>A szikkasztó mező kialakításának lakóingatlanonként nagy helyigénye van.</p>
3.1. b)	Nagyobb kapacitású, több lakóingatlant kiszolgáló, egyedi szennyvízkezelő berendezések beszerzése 50 lakosegyenértékig, a hozzá kapcsolódó gyűjtőhálózat kialakítása	<p>Ez a pályázati cél illeszkedik a magyarországi területi és vízgazdálkodási sajátosságokhoz, a tisztított szennyvíz felszíni vízbe történő ellenőrzött bevezetése esetén.</p> <p>A nagyobb és több lakóingatlanról érkező szennyvízmennyiség miatt a megoldás kevésbé sérülékeny, mint az előző, a berendezések terhelése kiegyensúlyozottabb.</p> <p>A kisberendezések telepítése közterületen, illetve önkormányzati tulajdonú területen megoldható.</p> <p>A tisztított szennyvíz elhelyezésére megfelelő felszíni befogadó áll rendelkezésre.</p>
3.1. c)	Egyedi, zárt szennyvíztárolók létesítése, az azokból nem közművel összegyűjtött	Az egyedi, zárt szennyvíztárolók létesítésének jogi feltételrendszere jelenleg

Sorszám	Támogatott szennyvízelvezetés, kezelés megoldása	Megvalósíthatóság értékelése a VGT-re és az üzemeltetési szempontokra is figyelemmel
	háztartási szennyvíz meglévő szabad kapacitással és fogadó műtárggyal rendelkező művi szennyvíztisztító telepre szállítása	nem egyértelmű. Önkormányzati keretek között a szakszerű üzemeltetés-ellenőrzés is nehézségekbe ütközik. A vízzáró kialakítású szennyvízgyűjtő műtárgyakból a szippantott szennyvíz elszállításáról átlagosan havi gyakorisággal gondoskodni kell: ez üzemeltetési költséget jelent a tulajdonos-felhasználó számára. Az egyedi, zárt szennyvíztárolók létesítése, bár műszakilag teljesen elfogadott megoldás, mégsem elérendő vagy hosszú távú célja az érintett településeknek.
3.1. d)	A vízügyi és vízvédelmi hatóság által a szennyvíztisztító telepre határozattal megállapított bírság, vagy szintén határozattal a szennyezéscsökkentési ütemtervben megfogalmazott kötelezés alapján, továbbá a befogadó jó állapotának elérése érdekében a már meglévő, üzemelő 2000 lakosegyenérték alatti biológiai szennyvíztisztító telepek tisztított szennyvizének utótisztítása természetközeli szennyvíztisztítási eljárással	Csak ebben érintett települések esetében lehet pályázati cél. Tárgyi település esetében nem releváns.
3.1. e)	Decentralizált szennyvízkezelés: gyűjtőrendszer és egyedi szennyvízkezelő berendezések a tisztított szennyvíz helyben tartásával, természetközeli tisztított szennyvíz hasznosítással (pl. nyárfás öntözés), vagy utótisztításával, felszíni víz, vagy talaj befogadóval	Ez a pályázati cél illeszkedik a magyarországi területi és vízgazdálkodási sajátosságokhoz. Ugyanakkor a természet közeli szennyvíztisztító telep kialakítása, annak helyigénye, a település domborzati viszonyai, valamint a település épített környezeti adottságai miatt nem lehetséges. Nyárfás öntözésnél figyelemmel kell lenni a következőkre: <ul style="list-style-type: none"> • szaghatással járhat, védősáv, védőerdő telepítése szükséges lehet, • helytelen végrehajtása esetén kedvezőtlen irányba tereli a talaj termőképességét, • évszak és időjárás függő: akár nyárfás, akár gyökérszénálás, akár tavas stb. utótisztításról van szó, ezen

Sorszám	Támogatott szennyvízelvezetés, kezelés megoldása	Megvalósíthatóság értékelése a VGT-re és az üzemeltetési szempontokra is figyelemmel
		<p>technológiák tisztítási hatásfoka a téli időszakban jelentősen csökken vagy megszűnhet.</p> <p>A tisztított szennyvíz helyben tartása, talajba történő szikkasztása a felszín alatti víztestek kémiai állapotát veszélyeztetheti.</p> <p>A talajba történő szikkasztás a térségben jellemző klimatikus viszonyok mellett a hideg téli időszakban a felső talajréteg átfagyása miatt nem kellő hatásfokú vagy nem is megy végbe.</p> <p>A talajba való szikkasztás adott területen történő alkalmazhatósága széleskörű műszaki és jogi feltételrendszert kell, hogy kielégítsen, melyet telepítés előtt vizsgálni kell.</p>
3.1. f)	Gyűjtőrendszer és elé kapcsolt biológiával rendelkező természetközeli szennyvíztisztító telep kiépítése a tisztított szennyvíz felszíni vízbe vezetésével, vagy helyben tartásával, illetve a tisztított szennyvíz részbeni vagy teljes hasznosításával	<p>Ez a pályázati cél (centralizált szennyvízkezelés) illeszkedik a magyarországi területi és vízgazdálkodási sajátosságokhoz.</p> <p>Ugyanakkor a természetközeli szennyvíztisztító telep kialakítása, annak helyigénye, a település domborzati viszonyai, valamint a település épített környezeti adottságai miatt nem lehetséges.</p> <p>A tisztított szennyvíz helyben tartása, talajba történő szikkasztása a felszín alatti víztestek kémiai állapotát veszélyeztetheti.</p> <p>A talajba történő szikkasztás a térségben jellemző klimatikus viszonyok mellett a hideg téli időszakban a felső talajréteg átfagyása miatt nem kellő hatásfokú vagy nem is megy végbe.</p> <p>A talajba való szikkasztás adott területen történő alkalmazhatósága széleskörű műszaki és jogi feltételrendszert kell, hogy kielégítsen, melyet telepítés előtt vizsgálni kell.</p>

Előzdek alapján, a lehetőségek közül a település esetében, az Önkormányzat szándékaival is összhangban a

Sorszám	Szennyvízelvezetés, kezelés megoldása
3.1. b)	Nagyobb kapacitású, több lakóingatlant kiszolgáló, egyedi szennyvízkezelő berendezések beszerzése 50 lakosegyenértékig, a hozzá kapcsolódó gyűjtőhálózat kialakítása

pont felel meg legjobban a VGT szempontok és az üzemeltetési feltételrendszer kívánalmainak úgy, hogy a telepítésre tervezett szennyvízkezelő berendezések a települési önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanokon kerülnek elhelyezésre, a tisztított szennyvíz alkalmas felszíni befogadóba kerül bevezetésre, valamint a szennyvízgyűjtő, kezelő és elvezető rendszer üzemeltetése a tervek szerint víziközmű szolgáltató szervezet bevonásával történik majd.

A település területén a korábbi években már kiépítésre került egy 30 m³/d, 200 LE terhelésű, SC 200 típusú szennyvíztisztító telep, a hozzá kapcsolódó csatornahálózattal.

A település teljes körű csatornázására az önkormányzat forráshiánya miatt ez idáig nem kerülhetett sor.

Az érintett Bódva alsó megnevezésű víztestre, illetve az sp.2.7.1 számú, Cserehát megnevezésű sekély porózus víztestre megfogalmazott, VKI szempontokkal összehangolt VGT2 intézkedések mindenképpen indokoltá teszik Balajt községben a települési kommunális szennyvízcsatorna hálózat, illetve a hozzá kapcsolódó szennyvíztisztítási technológiai kiépítését a település még csatornázatlan területein.

A tervezett beruházás kielégíti az előbbieken rögzített 3.1. b) pályázati lehetőség feltételrendszerét és megvalósításával a település valamennyi, a szennyvízelvezetés és – tisztítás követelményével szemben támasztott környezeti, társadalmi, gazdasági elvárás teljesülni tud.

4.2. Várható környezetvédelmi, természetvédelmi hatások, vízgazdálkodási szempontok teljesülése

Vízminőség-védelmi szempontok teljesülése

A VGT2 állapotértékelése alapján az érintett Bódva alsó megnevezésű felszíni víztest ökológiai állapota mérsékelt minőségű, míg kémiai állapota jó minősítést kapott.

A klasszikus vízminőséget általánosságban jobban jellemző, és így a tervezett tisztított szennyvíz bevezetés szempontjából lényegesebb fizikai-kémiai állapota a víztestnek egyértelműen jó.

Az érintett sp.2.7.1 számú, Cserehát megnevezésű sekély hegyvidéki víztest kémiai és mennyiségi állapota is jó minősítést kapott.

A Bódva alsó víztest jó ökológiai állapotának elérése, illetve sp.2.7.1 számú, Cserehát megnevezésű sekély porózus víztest jó ökológiai állapotának fenntartása érdekében a nem pontszerű, diffúz szennyezések csökkentése, illetve a települési szennyvizek biztonságos elhelyezésének/elvezetésének és ártalmatlanításának megoldása kívánatos az elérhető

legjobb technológiai megoldások (BAT) alkalmazásával, igazodva a település természeti és épített környezetéhez.

A tervezett beruházás célzottan nyújt megoldást az érintett felszíni és felszín alatti víztestek jó állapotának eléréséhez, illetve fenntartásához, mint alapvető VKI és VGT szerinti elváráshoz.

Felszíni víztestre meghatározott intézkedések teljesítése

Jelen Települési Szennyvízkezelési Program célkitűzéseit figyelembe véve a 3.1.2. fejezetben az érintett Bódva alsó megnevezésű víztestre meghatározott, a víztest jó ökológiai állapotának elérését célzó VGT2 intézkedések közül elsősorban a

Intézkedés kódja	Intézkedés megnevezése
1.2	Szennyvizek kezelése azonos céllal, mint 1.1, de a Szennyvíz Programban jelenleg nem szereplő agglomerációkra

intézkedés teljesítését szolgálja.

Az 1.2 műszaki intézkedés VGT2 8-4 mellékletében található adatlapja értelmében a szennyvíztisztítás megoldását célozza a Szennyvíz Programban előírtakon felül: a többször módosított 25/2002. (II. 27.) Korm. rendeletben meghatározott agglomerációk közé nem tartozó településeken csatornahálózattal összegyűjtött szennyvíz tisztítása (beleértve a természet-közeli tisztítási technológiák alkalmazását is). A meglévő és újonnan épülő szennyvíztisztító-telepeken a tisztítási hatások növelése (a telep intenzifikálásával vagy további tisztítási fokozat kiépítésével a befogadó vízminőségének védelme érdekében előírt határértékek teljesítéséhez).

A 1.2 intézkedés hat: DPSI hajtóerő, terhelés, állapotjavító, hatáscsökkentő

- Hajtóerő: településfejlesztés,
- Terhelés: 1.1. Pontszerű - Települési szennyvíz bevezetése felszíni befogadóba: tápanyag, szerves anyag, veszélyes anyag, só és hő kibocsátás, továbbá fennállhat a vízjárás módosítása kis vízfolyásoknál, beleértve az időszakosakat is.
- SI: Állapotjavító (befogadó kémiai állapotának/potenciáljának javítása).
Hatáscsökkentő (ökoszisztéma veszélyes anyag terhelésének csökkentése).

Túlterhelt kisvízfolyás esetében a következő befogadó víztest állapota érdekében és a hatás tovaterjedésének csökkentésére méretezett vízvédelmi tározó, mesterséges vizes élőhely, mint szűrőmező létrehozásával a terhelés lokalizálható az adott víztesten. Mintaprojekt: Kis-Balaton Vízvédelmi Rendszer.

Intézkedés indikátorai (kötelező, javasolt, indoklás)

- Kötelező terhelés indikátor: Az érintett felszíni és felszín alatti víztestek száma (jelentős szennyvízterhelés).
- Választott terhelés indikátor: A szükséges terheléscsökkentés (kg/év KOI, BOI, ÖN, ÖP)

- Kötelező KTM indikátor: Szennyvíztelepek száma (db).
- Választott KTM indikátor: Szennyvíztelepek kapacitása (LE)
- Specifikus indikátor: A sikeres végrehajtás feltételei, illetve várható problémák a végrehajtásban

A 2007-2013 időszak fejlesztései után mintegy 645 db 2000 LE alatti településnek nincs megfelelő szennyvízkezelése. A rendelkezésre álló Vidékfejlesztési Program forrásból az igények mintegy 14-15%-át lehet finanszírozni. Le kell határolni azokat a településeket, ahol a VGT alapján vízvédelmi okokból szükséges a szennyvízkezelés megoldása. E települések prioritást kell, hogy élvezzenek.

Legnagyobb problémát az önerő előteremtése, a megfizethető díjrendszer kialakítása jelenthet.

Felszín alatti víztestre meghatározott intézkedés teljesítése

Jelen Települési Szennyvízkezelési Program célkitűzéseit figyelembe véve az érintett sp.2.7.1 számú, Cserehát megnevezésű sekély porózus víztest szempontjából általános érvényűen a településen jelenleg alkalmazott szennyvízgyűjtési, elhelyezési módból esetlegesen származó diffúz terhelések hatását csökkentheti.

4.3. Társadalmi és gazdasági hatások

A települési szennyvízcsatorna hálózat kiépítésének és a szennyvizek biztonságos elhelyezésének megvalósítását célzó beruházás pozitív hatásait tekintve a közegészségügyi indokok mellett a lakosság életminőségének a javítását, a gazdaság növekedéséhez szükséges alpinfrastruktúra megteremtését, az érintett ingatlanok keresletének és ez által árának a növekedését, de a falusi turizmus fejlődését is szolgálja.

A csatornahálózat kiépítésében közvetlenül érintett ingatlantulajdonosoknak a projekt megvalósítása jelentős háztartásonkénti hozzájárulást igényel, amennyiben vállalják a hálózatra való csatlakozást. A rákötést nem vállalóknak ellenben nemcsak a hagyományos szennyvíz-szippantási eljárás költségeit kell továbbra is fizetniük, de talajterhelési díjat is kiszabnak rájuk.

A környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény 11. § (1) bekezdése értelmében talajterhelési díjfizetési kötelezettség terheli azt a kibocsátót, aki a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem köt rá és helyi vízgazdálkodási hatósági, illetve vízjogi engedélyezés hatálya alá tartozó szennyvízelhelyezést, ideértve az egyedi zárt szennyvíztározót is, alkalmaz. Kivételt képez ez alól, ha a kibocsátó egyedi szennyvízelhelyezési kislétesítményt, vagy egyedi szennyvíztisztító kisberendezést alkalmaz oly módon, hogy azok üzemszerű működése a felszín alatti vízre bizonyítottan (monitoring) nem gyakorol káros hatást.

Ezzel a jogszabályi kötelezettséggel a rákötést nem vállalók is érdekeltté tehetők a csatornahálózatra való mielőbbi rákötésre.

A beruházás elsődleges célja a szabályozott formában történő szennyvízgyűjtés és elvezetés, illetve a megfelelő szennyvíztisztítás biztosítása révén a környezetvédelmi előírásoknak való

megfelelés, a felszíni és felszín alatti víz, a természeti környezet, az élővilág és az ökoszisztéma védelme és megőrzése.

A társadalmi haszon becslésére az Európai Unió többféle módszertani lehetőséget is felkínál a projektgazdáknak. Ezek közül az egyik leggyorsabb és alacsony költségekkel elvégezhető változat a rendelkezésre álló adatok alapján becsülhető, nem megfelelő műszaki védelemmel ellátott egyedi közműpótló berendezések és a későbbi szippantás költségeinek a vizsgálatán alapul. Jelenleg ez a változat széles körben használt. Ez alapján a társadalmi haszon értékének kiszámítása két részből tevődik össze: egyrészt a projekt meg nem valósulása esetén a környezetvédelmi célok eléréséhez várhatóan a legtöbb háztartásban szükséges lenne a zárt és nem áteresztő szennyvíztárolók kialakítása vagy felújítása, másrészt a jelenleg fizetett szippantási költségek, és a csatornahálózat megvalósulása után várható kedvezőbb havi költségek eltéréséből keletkező társadalmi megtakarítás összege.

A beruházás létrejöttéhez azonban nem csak a használóknál jelentkező várható összes haszonnak, de a projekt pénzügyi fenntarthatóságának is teljesülnie kell, amely elsősorban a várható amortizációs és üzemeltetési költségek folyamatos fedezését jelenti. Ennek forrását a lakossági díjbevételek képezik. A lakossági közműhasználati díj kiszámításához egyrészt a szennyvíztisztításért fizető lakosok várható száma, a díjbevételek mértéke, valamint a rendszerbe jutó egy háztartásra jutó szennyvíz köbméterben meghatározott mértéke a mérvadó.

Ugyanakkor a településen élők díjfizetési hajlandósága jelentős kockázati faktornak tekinthető.

A tervezett beruházás megvalósítása tehát mindenképpen gondos előkészítést és tervezést igényel, melynek során vizsgálni szükséges a beruházás várható társadalmi és gazdasági hatásait is.

5. MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ FELADATOK

5.1. Pályázat benyújtása

A település Önkormányzata a településen keletkező szennyvizek egyedi kezelésének megoldását az „Egyedi szennyvízkezelés” című, VP6-7.2.1.2-16 kódszáma felhívás keretében tervezi megvalósítani.

A pályázati felhívás lehetőséget nyújt a Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és –tisztítási Megvalósítási Programról szóló 25/2002 (II.27.) Korm. rendelet 2. számú mellékletében meghatározott agglomerációs településlistákon nem szereplő 2000 lakosegyenérték alatti szennyvízkibocsátással jellemezhető települések, településcsoportok számára, a 2000 lakosegyenérték alatti vidéki településeknek, valamint a 2000 lakosegyenérték alatti településrészek esetében az autonóm természetközeli, illetve egyedi szennyvíztisztítási megoldások létesítésre.

A Felhívás elválaszthatatlan része az Általános Útmutató a Felhívásokhoz (továbbiakban ÁÚF) c. dokumentum, mely a támogatási kérelem adatlappal együtt tartalmazza a projektjavaslat elkészítéséhez szükséges összes feltételt.

A Felhívás mellékletei tartalmazzák a pályázathoz szükséges

- Jogszabályok gyűjteményét (1. sz. melléklet)
- Megvalósíthatósági tanulmány készítésének útmutatóját (2. sz. melléklet)
- Konzociumi megállapodás mintát (3. sz. melléklet)
- Konzorciumi támogatási kérelem mintát (4. sz. melléklet)
- Együttműködési megállapodás mintát (5. sz. melléklet)
- Fogalomjegyzéket (6. sz. melléklet)
- Szankciós táblázatot (7. számú melléklet)
- Kedvezményezettek tájékoztatási kötelezettségét rögzítő táblázatot (8. számú melléklet)

A Felhívásra történő jelentkezéshez a felhívásban, valamint az általános útmutatóban rögzítettek figyelembe vételével támogatási kérelmet kell készíteni és azt az irányító hatósághoz be kell nyújtani.

A Felhívásra támogatási kérelmet nyújthatnak be:

A Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és –tisztítási Megvalósítási Programról szóló 25/2002 (II.27.) Korm. rendelet 2. számú mellékletében meghatározott agglomerációs településlistákon nem szereplő 2000 lakosegyenérték alatti szennyvízkibocsátással jellemezhető települések, településcsoportok körében:

- a 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól (továbbiakban: Möt.v.) 3. § (2) bekezdése szerinti települési önkormányzatok és
- a Möt.v. 87. § szerinti társulásaik nyújthatnak be támogatási kérelmet.

Jelen Felhívás keretében a támogatási kérelem benyújtására konzorciumi formában is van lehetőség.

Támogatási kérelmet az a szervezet nyújthat be, amely rendelkezik az MVH eljárási törvény (2007. évi XVII. törvény) 28.§-a szerint ügyfél-azonosítóval, tehát a törvény 9/B.§ c) pontja szerinti kérelemre nyilvántartásba vett ügyfél.

Konzorcium esetében a konzorcium összes tagjának rendelkeznie kell a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló MVH eljárási törvény (2007. évi XVII. törvény) 28. § szerinti ügyfél-azonosítóval, tehát a törvény 9/B. § c) pontja szerinti kérelemre nyilvántartásba vett ügyfél.

A Felhívásra beérkező támogatási kérelmek a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet alapján standard kiválasztási eljárásrendben, szakaszosan kerülnek elbírálásra.

A pályázat benyújtásának, ellenőrzésének, értékelésének főbb lépései:

- A támogatási kérelem elkészítése.
A támogatási kérelmet a www.szechenyi2020.hu oldalon keresztül elérhető E-ügyintézés 2014-2020 almenüjének felületén történő bejelentkezést követően, online pályázati kitöltő programmal kell elkészíteni.
- A támogatási kérelem véglegesítése és benyújtása.
A támogatási kérelem beküldésének feltétele a kérelem adattartalmának véglegesítése és az adattartalmat hitelesítő nyilatkozat kérelemhez történő csatolása. A nyilatkozatot a támogatási kérelem adattartalmának véglegesítését követően a rendszer állítja elő.
A támogatási kérelem beérkezéséről a monitoring és információs rendszer értesítést küld a támogatást igénylőnek.
- A támogatási kérelem jogosultsági ellenőrzése.
Az irányító hatóság a támogatási kérelem elektronikus beérkezését követően haladéktalanul megkezdi a beérkezett támogatási kérelem jogosultsági ellenőrzését a felhívásban szereplő szempontok szerint.
A felhívásban az irányító hatóság rendelkezik arról, hogy a támogatási kérelmek értékelése milyen szakaszokban történik. Szakaszos elbírálás esetén az irányító hatóság legkésőbb a felhívásban rögzített szakasz zárását vagy beadási határnapiját követően bocsátja a támogatási kérelmeket jogosultsági és tartalmi értékelésre.
- A támogatási kérelem tartalmi értékelése.
A jogosult támogatási kérelmeket az irányító hatóság a felhívásban szereplő tartalmi értékelési szempontok szerint értékeli.
A tartalmi értékelés folyamata a támogatási kérelmek minőségének tartalmi értékelési szempontok alapján történő vizsgálatát és ez alapján történő minősítését foglalja magában. A tartalmilag értékelt támogatási kérelmeket az irányító hatóság döntésre terjeszti fel az irányító hatóság vezetőjének.
- Döntés-előkészítő bizottság.
Amennyiben erről a felhívás rendelkezik, az irányító hatóság a támogatási kérelemről születő döntés megalapozására Döntés-előkészítő bizottságot állíthat fel, amely

minden tartalmilag értékelt projektet megvizsgál és elkészíti a döntési javaslatát. A Döntés-előkészítő bizottság a döntési javaslatot felterjeszti az irányító hatóság vezetőjének.

– Döntés és értesítés.

Az irányító hatóság vezetője az értékelő(k) által készített értékelő lap(ok) – Döntés-előkészítő bizottság alkalmazása esetén a DEB döntési javaslata, illetve 1 milliárd forintot meghaladó támogatási igényű kérelmek esetén az NFK előzetes jóváhagyása – alapján a támogatási kérelem támogatásáról vagy csökkentett összköltséggel, csökkentett mértékkel, illetve feltétellel történő támogatásáról, a támogatási kérelem elutasításáról vagy újraértékeléséről dönt.

A döntésről az irányító hatóság a következőképpen értesíti a támogatást igénylőt:

- támogatás esetén a döntésről szóló részletes tájékoztatást és a támogatási szerződés tervezetét vagy támogatói okirat alkalmazása esetén az aláírt támogatói okiratot a döntés jóváhagyásától számított 10 naptári napon belül elektronikusan megküldi a támogatást igénylő részére,
- elutasítás esetén a döntésről tájékoztatja a támogatást igénylőt, amely tartalmazza a támogatási kérelem elutasításának részletes indoklását, és a kifogás benyújtásának lehetőségéről és módjáról való tájékoztatást.

A pályázat végrehajtásának főbb lépései, mérföldkövek:

- Kivitelezéshez szükséges engedélyek megszerzése (vízjogi létesítési engedély megléte);
- A beruházás műszaki átadás-átvétele;
- Próbaüzem lezárása;
- Záró kifizetési kérelem benyújtása (vízjogi üzemeltetési engedély megléte).

A mérföldkövekre vonatkozó részletes szabályozást az ÁÚF 8. fejezete szabályozza.

5.2. Vízjogi engedély megszerzése

A „vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. Törvény” 1. számú mellékletében foglaltak figyelembevételével a tervezett technológiai létesítmények vízi létesítménynek minősülnek.

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. Törvény VIII. fejezet 28. § (1) bekezdése és a vonatkozó egyéb jogszabályokban foglaltak értelmében a létesítmények megvalósítása vízjogi engedély köteles vízimunka, melynek elvégzéséhez vízjogi létesítési engedély szükséges.

A pályázati felhívás előírásai értelmében amennyiben a projekt megvalósítása tartalmaz vízjogi engedélyköteles beruházást, úgy a támogatási kérelem benyújtásának feltétele legalább az elvi vízjogi engedély megléte.

Ugyancsak elvárás, hogy legkésőbb az első, vízi létesítmény megvalósításával kapcsolatos kifizetési kérelemben mellékelni kell a jogerős vízjogi létesítési engedélyt és a záradékolt

műszaki tervdokumentációt, továbbá a záró kifizetési kérelem igényléshez a jogerős vízjogi üzemeltetési engedélyt.

Engedélyező hatóság a Borsod-Abaúj-Zempén Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgatóhelyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Szolgálat.

A különböző vízi létesítmények létesítéséhez szükséges vízjogi engedélyezési eljáráshoz benyújtandó kérelem és mellékleteinek tartalmi követelményeit a többször módosított „18/1996. (VI.13.) KHVM rendelet” rögzíti.

A „18/1996. (VI.13.) KHVM rendelet” 2. §-a rögzíti a vízjogi létesítési engedély iránti kérelem és mellékleteinek általános tartalmi követelményeit, a rendelet 2. melléklete pedig az engedélyezési tervdokumentáció részletes tartalmi követelményeit a különböző vízi létesítmények szerinti csoportosításban.

Előzőeknek megfelelően az engedélyezési tervdokumentációt „a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. Törvény”-ben foglaltak alapján „a vízjogi engedélyezési eljáráshoz szükséges kérelemről és mellékleteiről szóló 18/1996. (VI.13.) KHVM rendelet”-ben előírt tartalmi és formai követelmények figyelembevételével kell elkészíteni a megvalósításra tervezett vízi létesítmények vízjogi létesítési engedélyezése céljából.

Az engedélyezési tervnek ismertetni kell a tervezett vízi létesítmények megnevezését, célját, közigazgatási és földrajzi elhelyezkedését, területét, a terület vízgazdálkodási adottságait, a létesítmények műszaki kialakítását és a tervezett tisztítás technológia ismertetését.

A tervben ismertetni kell a fejlesztés során megvalósításra kerülő új létesítmények, tisztítás technológia tervezett próbaüzemi tervét, valamint a befogadóra gyakorolt várható hatás prognosztizálására és annak későbbi ellenőrzésére szolgáló terhelhetőség vizsgálatot és monitoring tervet.

6. FELADATOK ÜTEMEZÉSE ÉS A FELADATOK MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ FINANSZÍROZÁSI STRATÉGIA

Az Önkormányzat a településen keletkező szennyvizek egyedi kezelésének megoldását az „Egyedi szennyvízkezelés” című, VP6-7.2.1.2-16 kódszáma felhívás keretében tervezi megvalósítani.

Ennek megfelelően a feladatok ütemezésével és finanszírozásával kapcsolatban a pályázati Felhívásban és az annak elválaszthatatlan részét képező Általános Útmutató a Felhívásokhoz (továbbiakban ÁÚF) c. dokumentumban rögzített feltételek az irányadók.

6.1. Ütemezés

A feladatok ütemezése meg kell, hogy feleljen a Felhívásban és az ÁÚF-ben a projektvégrehajtás időtartamával kapcsolatban rögzített elvárásoknak.

A tervezett egyedi szennyvízkezelési megoldás projekt keretében történő megvalósításának főbb időbeli ütemezése:

- A támogatási kérelem benyújtásának határideje és módja:
A Felhívásra beérkező támogatási kérelmek a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet alapján standard kiválasztási eljárásrendben, szakaszosan kerülnek elbírálásra. A felhívás keretében a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 47. § (2) bekezdése alapján a támogatási kérelmek benyújtására a benyújtás első lehetséges napját követő huszonnégy hónapig van lehetőség.
A támogatási kérelmek benyújtása a pályázati felhívás legutolsó módosítása értelmében 2016.04.22-től - 2018.04.21-ig lehetséges. Ezen időszak alatt az alábbi értékelési határnapokig benyújtott projektek kerülnek együttesen elbírálásra:
 - Az első szakasz zárása: 2016.08.15.
 - A második szakasz zárása: 2016.12.14.
 - A harmadik szakasz zárása: 2017.05.14.
 - A negyedik szakasz zárása: 2017.12.13.
 - Az ötödik szakasz zárása: 2018.04.21.A 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 53. § (1) bekezdése alapján amennyiben a támogatásra rendelkezésre álló kötelezettségvállalási keret kimerül vagy annak kimerülése előre jelezhető, az IH a benyújtási határidő előtt a benyújtás lehetőségét felfüggesztheti vagy a felhívást lezárhatja.
Ha a támogatási kérelem benyújtási időszak lezárásra kerül, akkor a kérelem legkésőbb az IH közleményben meghatározott időpontig szerkeszthető és nyújtható be.
- A projekt megkezdése:
A projekt megvalósítását a támogatási kérelem benyújtását követő napon a támogatást igénylő saját felelősségére megkezdheti, de a projekt megkezdése nincs befolyással a támogatási kérelem értékelésére és nem jelent előnyt annak elbírálása során, továbbá nem garantálja az igényelt támogatás elnyerését.

Támogatás a támogatási kérelem benyújtását megelőzően – az ÁÚF 8.6.1 pontjától eltérően – megkezdett projekthez nem igényelhető.

A támogatott projekt megkezdettségére vonatkozó részletes szabályozást az Általános Útmutató a Felhívásokhoz (továbbiakban: ÁÚF) 8.6.1. pontja tartalmazza.

- A projekt végrehajtására rendelkezésre álló időtartam:
A projekt fizikai befejezésére a projekt megkezdését, vagy amennyiben a projekt a Támogatói Okirat aláírásáig nem kezdődött meg, Támogatói Okirat aláírását követően legfeljebb 36 hónap áll rendelkezésre.
A projekt fizikailag befejezett, amennyiben a projekt keretében támogatott valamennyi tevékenység a Támogatói Okiratban meghatározottak szerint, a Felhívásban meghatározott feltételek megvalósulása mellett teljesült. A projekt fizikai befejezés napjának a projekt utolsó támogatott tevékenysége fizikai teljesítésének a napja minősül.
A projekt pénzügyileg befejezett, ha a projekt fizikai befejezése megtörtént, valamint a projektmegvalósítás során keletkezett elszámoló bizonylatok kiegyenlítése megtörtént. A projekt pénzügyi befejezésének dátuma a projekt megvalósítási ideje alatt felmerült, a kedvezményezett által megfelelően elszámolt költségek közül a legkésőbbi kiegyenlítés dátuma.
A támogatást igénylő projekttel kapcsolatos pénzügyi elszámolása (záró kifizetési kérelem) benyújtásának végső határideje a támogatói okirat közlését követő naptól számított 36 hónap utolsó napja.
A támogatott tevékenységtípusok fizikai teljesítettségére vonatkozó részletes szabályozást az ÁÚF c. dokumentum 8.6.1. pontja tartalmazza.
- Fenntartási kötelezettség:
A támogatást igénylő a projekt pénzügyi befejezésétől számított 5 évig, a támogatás visszafizetésének terhe mellett vállalja, hogy a projekt megfelel az 1303/2013/EU Rendelet 71. cikkében foglaltaknak.

Tekintettel arra, hogy a településen keletkező szennyvizek egyedi kezelésének megoldása a hivatkozott pályázati felhívás keretében tervezett, így a projekt végrehajtásának főbb időbeli lépései:

- Projektfejlesztés;
- Projektmenedzsment felállítása;
- Lakossági tájékoztatás jelentős eseményei;
- Műszaki tervezés (települési szennyvízkezelési program, építési/vízjogi létesítési engedélyezési tervek, tendertervek, kiviteli tervek – amennyiben a projekthez szükséges a dokumentumok megléte);
- Szükséges engedélyek megszerzése (pl. környezetvédelmi, vízjogi létesítési, építési);
- Projektgazda szerződése, jogi státuszának rendezése;
- Működtető kiválasztása;
- Területszerzés (szükség szerint projekt elemenként);
- Terület előkészítés (projektelemenként régészet, lőszermentesítés);
- Közbeszerzési dokumentumok kidolgozása (projektelemenként);
- Közbeszerzések lefolytatása (projektelemenként);
- Kivitelezés (projektelemenként);
- Próbaüzem megkezdése;

- Próbaüzem befejezése;
- Vízforgó üzemeltetési engedély megszerzése;
- Projektzárás.

A településen tervezett egyedi szennyvízkezelési megoldás megvalósításának ütemtervét a támogatási kérelemhez csatolandó megvalósíthatósági tanulmány részletesen tartalmazza.

6.2. Finanszírozási stratégia

A településen tervezett egyedi szennyvízkezelési megoldás megvalósítását az Önkormányzat a Kormány részéről a hivatkozott pályázat keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatásból, valamint a támogatáson felül önerőből kívánja finanszírozni.

- A támogatás háttere:
A Felhívást az Európai Bizottság által 2015. augusztus 10-én elfogadott Vidékfejlesztési Program keretében a Miniszterelnökség Agrár-vidékfejlesztési Programokért Felelős Helyettes Államtitkársága, mint a Vidékfejlesztési Program Irányító Hatósága (a továbbiakban: IH) hirdette meg a 1721/2015. (X. 6.) számú kormányhatározatban szereplő Éves Fejlesztési Keret alapján. A Felhívás alapjául a Vidékfejlesztési Program 7.2.1. számú, Alapvető szolgáltatások és a falvak megújítása a vidéki térségekben művelet szolgál.
- A támogatás formája:
A Felhívás keretében nyújtott támogatás vissza nem térítendő támogatásnak minősül.
- Az elszámolható költségek köre:
A projekt elszámolható költségei között azon költségek tervezhetők, amelyek a projekt támogatható tevékenységeihez kapcsolódnak, szerepelnek a Felhívásban rögzített elszámolható költségek között, és megfelelnek az általános elszámolhatósági feltételeknek.
A projekt nem elszámolható költségeinek a támogatható tevékenységekhez kapcsolódó, nem elszámolható költségek, vagy a nem támogatható tevékenységek költségei minősülnek. A nem elszámolható költségek részei a projekt összköltségének, azonban nem részei a projekt elszámolható költségének.
A költségek elszámolhatóságával kapcsolatos általános előírásokat, továbbá az egyes költségtípusokra vonatkozó részletes szabályozást a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 5. mellékletét képező Nemzeti szabályozás az elszámolható költségekről – 2014-2020 programozási időszak c. útmutató tartalmazza.
Az elszámolhatóság további feltételeit, az elszámolható költségek mértékére, illetve arányára vonatkozó elvárásokat a Felhívás és az ÁÚF c. dokumentum részletesen rögzíti.
- Előleg igénylése:
A Felhívás keretében támogatott projektek esetében az utófinanszírozású tevékenységekre igénybe vehető maximális előleg mértéke a megítélt támogatás 50 %-a. Az előleg igénybevételére vonatkozó információkat az ÁÚF c. dokumentum 8.2. fejezete tartalmazza.

A támogatás folyósítása a 2007. évi XVII. törvény 28/A. § (2) bekezdése alapján a támogatást igénylő ügyfél-nyilvántartási rendszerben rögzített fizetési számlájára történik.

– Önerő:

A támogatást igénylőnek legalább a projekt összköltségének az igényelt támogatási összeggel csökkentett részét kitevő önerővel kell rendelkeznie. Az önerő saját forrásból és az államháztartás alrendszereiből származó egyéb támogatásból állhat. Saját forrásnak a kedvezményezett által a projekthez igénybevett, állami támogatást, valamint az Európai Unió intézményei, ügynökségei, közös vállalkozásai vagy más szervei által központilag kezelt, a tagállam ellenőrzése alá sem közvetlenül, sem közvetve nem tartozó uniós finanszírozást nem tartalmazó forrás minősül.

Az önerő rendelkezésre állását a támogatási kérelem benyújtásakor a támogatást igénylőnek nyilatkozzal, míg legkésőbb az első kifizetési kérelem benyújtásakor (ideértve az előlegigénylését is) az ÁÚF c. dokumentum 8. pontjának 5. alpontjában meghatározott módon és formában kell igazolnia.

A településen tervezett egyedi szennyvízkezelési megoldás megvalósításának pénzügyi és közgazdasági elemzését, ezen belül a

- pénzügyi költségek becslését,
- pénzügyi bevételek becslését,
- a megítélhető, illetve az igényelt támogatási összeg meghatározását,
- a projekt pénzügyi fenntarthatóságát,
- pénzügyi ütemtervét,
- kockázatok bemutatását és kezelését

a támogatási kérelemhez csatolandó megvalósíthatósági tanulmány részletesen tartalmazza.

7. ÖSSZEFOGLALÁS

Az Önkormányzat a településen keletkező szennyvizek szakszerű és ártalommentes összegyűjtését és kezelését az alapvető szolgáltatások fejlesztése keretében, a természeti és az épített környezet védelme érdekében teljes körűen meg kívánja oldani, melyhez azonban a szükséges források rendelkezésre állásának hiányában Önállóan nem képes.

Az Önkormányzat a szennyvizek szakszerű és ártalommentes összegyűjtését és kezelését a Magyarország Kormánya által a 2000 lakosegyenérték alatti települések autonóm és természetközeli szennyvízkezelésének megvalósítása érdekében közzé tett „Egyedi szennyvízkezelés” című, „VP6-7.2.1.2-16” kódszámú felhíváshoz kapcsolódó pályázat segítségével kívánja megoldani.

A megoldás lehetőségeit és módját a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV.29.) Korm. rendelet 20. § (2) bekezdésében előírt tárgyi Települési Szennyvízkezelési Program foglalja össze.

A Program a település jelenlegi adottságai alapján került összeállításra, figyelembe véve a vonatkozó jogszabályokat, a hatályos Vízyűjtő-gazdálkodási Tervet, valamint a 2000 lakosegyenérték alatti települések szennyvízkezelésének megvalósítására irányuló aktuális lehetőségeket.

A lehetséges és támogatott megoldások közül a település esetében a 3.1. b) pályázati cél

Sorszám	Szennyvízelvezetés, kezelés megoldása
3.1. b)	Nagyobb kapacitású, több lakóingatlant kiszolgáló, egyedi szennyvízkezelő berendezések beszerzése 50 lakosegyenértékig, a hozzá kapcsolódó gyűjtőhálózat kialakítása

került kiválasztásra az ismertetett műszaki tartalommal.

A tervezett szennyvízelvezetési és kezelési megoldás a vonatkozó jogszabályi követelményeknek megfelel.

A kiválasztott műszaki megoldás figyelembe veszi a hatályos vízyűjtő-gazdálkodási tervet (érintett víztestek meghatározása, állapotának-, érzékenységének értékelése, vonatkozó vízgazdálkodási problémák ismertetése, stb.), kapcsolódik a VGT releváns részeihez (VGT-ben meghatározott intézkedésekkel való kapcsolat bemutatása), illetve kielégíti annak szempontjait.

Az érintett terület szennyeződés érzékenységi besorolása a felszín alatti vizek minősége szempontjából érzékeny, azonban nem magas talajvízállású terület.
Sérülékeny vízbázis védőterülete a település közigazgatási területét nem érinti.

Ettől függetlenül a tisztított szennyvizek tervezett végső befogadója erre alkalmas felszíni vízfolyás.

A telepítésre tervezett, szennyvízkezelő berendezések a települési önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanokon kerülnek elhelyezésre.

A szennyvízgyűjtő, kezelő és elvezető rendszer üzemeltetése a tervek szerint víziközmű szolgáltató szervezet bevonásával történik majd.

A szennyvízgyűjtő, kezelő és elvezető rendszer tervezett kialakítása, és későbbi szakszerű üzemeltetése mellett üzemszerű körülmények között, földtani közeg-, felszín alatti és felszíni vízkészletek veszélyeztetésével, kedvezőtlen környezeti hatással nem kell számolni, így az a programban foglaltak szerint megvalósítható.

A szennyvízkezelési program megvalósításának műszaki és pénzügyi elemzését a pályázathoz csatolandó megvalósíthatósági tanulmány részletesen ismerteti

Balajt, 2016. június

8. MELLÉKLETEK

Átnézetes helyszínrajz	M = 1:10000
Szennyvízelvezetés, tisztítás részletes helyszínrajz I.	M = 1:1000
Szennyvízelvezetés, tisztítás részletes helyszínrajz II.	M = 1:1000
TÜV által kiadott Építészeti Műszaki Igazolás	

2./ Napirendi pont tárgya:

VP6-7.2.1.2-16 kódszámú Egyedi szennyvízkezelés című pályázati felhívásra támogatási kérelem benyújtása

Előadó: polgármester

(Szóbeli előterjesztés a jegyzőkönyv 2. mellékletét képezi.)

Szabó Zoltán polgármester a napirendet vitára bocsátja.

Szabó Zoltán polgármester, - mivel kérdés, vélemény nem volt - a határozati javaslatának az elfogadását szavazásra bocsátja.

Képviselő-testület a javaslatot - 4 fő döntéshozatalban való részvételével - 4 igen, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodás mellett elfogadta, majd meghozta a következő határozatot:

Balajt Község Önkormányzata Képviselő-testületének 71/2016. (VII.20.) határozata

Tárgy: VP6-7.2.1.2-16 kódszámú Egyedi szennyvízkezelés című pályázati felhívásra támogatási kérelem benyújtása

Balajt Község Önkormányzatának Képviselő-testülete döntött arról, hogy a *Vidékfejlesztési Program keretében* a **VP6-7.2.1.2-16** kódszámú Egyedi szennyvízkezelés című pályázati felhívásra támogatási kérelmet nyújt be, a projekt megvalósításához szükséges önerőt biztosítja.

A Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert, hogy a projektjavaslat előkészítéséhez szükséges intézkedéseket megtegye.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

3./ Napirendi pont tárgya:

Egyedi szennyvízkezelés című pályázati felhívásra benyújtandó projektjavaslat előkészítési feladatainak koordinálásáról, a szakértői feladatok ellátásáról

Előadó: polgármester

(Szóbeli előterjesztés a jegyzőkönyv 3. mellékletét képezi.)

Szabó Zoltán polgármester a napirendet vitára bocsátja.

Szabó Zoltán polgármester, - mivel kérdés, vélemény nem volt - a határozati javaslatának az elfogadását szavazásra bocsátja.

Képviselő-testület a javaslatot - 4 fő döntéshozatalban való részvételével - 4 igen, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodás mellett elfogadta, majd meghozta a következő határozatot:

**Balajt Község Önkormányzata Képviselő-testületének
72/2016. (VII.20.) határozata**

Tárgy: Egyedi szennyvízkezelés című pályázati felhívásra benyújtandó projektjavaslat előkészítési feladatainak koordinálásáról, a szakértői feladatok ellátásáról

Balajt Község Önkormányzatának Képviselő-testülete felhatalmazza a polgármestert, hogy a *Vidékfejlesztési Program keretében a VP6-7.2.1.2-16* kódszámú Egyedi szennyvízkezelés című pályázati felhívásra benyújtandó projektjavaslat előkészítési feladatainak koordinálására, a szakértői feladatok ellátására három, egymástól független árajánlat bekérése mellett, a legalacsonyabb árajánlatot adó szervezettel/személlyel kössön szerződést.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

Szabó Zoltán polgármester - mivel egyéb más napirend, javaslat, észrevétel, vélemény nem volt - megköszönte a megjelentést és a Képviselő-testület rendkívüli nyílt ülését bezárta.

K.m.f.

**Szabó Zoltán
polgármester**

**Dr. Kernóczi Zsuzsanna
jegyző**

**Ádám Ferenc Györgyné
jegyzőkönyv hitelesítő**

**Kovács Márta
jegyzőkönyv hitelesítő**